

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2012

JANA MAIEROVÁ

Pražská vysoká škola psychosociálních studií

**Subkultura emo a většinová společnost
v kontextu skupinové psychoterapie**

Jana Maierová

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Praha 2012

Prague college of psychosocial studies

**The Emo subculture and majority society in
the context of group psychotherapy**

Jana Maierová

The Bachelor Thesis Work Supervisor: PhDr. Martin
Kuška, Ph.D.

Prague 2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Subkultura emo a většinová společnost v kontextu skupinové psychoterapie zpracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu.

Praha, Srpen 2012

.....

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Martinu Kuškovi, PhD. za velmi cenné rady a odborné postřehy při vedení práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá subkulturou emo, snaží se postihnout širokou škálu informací, která se jí týká. Věnuje se jejímu vzniku, specifické vizualitě a dalším charakteristikám. Velká část pozornosti je věnována skutečnosti, že subkultura emo vykazuje rysy svépomocné terapeutické komunity. Cílem je porozumět příčinám, proč tomu tak je. Na ukázkách komunikace, dostupných na diskusních fórech webových stránek věnujících se emo, jsou komentovány terapeutické faktory a je vysvětlován jejich vliv na účastníky komunikace.

V rámci bakalářské práce byla provedena analýza hudebních textů emo kapel. Výstupem analýzy je kvalifikace témat, která se v textech nejčastěji opakovala.

Klíčová slova: Kultura, většinová společnost, subkultura, subkultura emo, sebepoškozování, skupinová psychoterapie, svépomocné terapeutické skupiny, internetové svépomocné skupiny, internetová komunikace, terapeutické faktory.

Abstract

The Bachelor thesis is focused on the emo subculture. It seeks to affect general range of information about the emo. The attention is focused on its origin, specific visualizations and other characteristics. The large part of attention is focused on fact, that the emo subculture has the same characteristics as self-help therapeutic community. The objective is to understand the reasons, why this is the case. The examples of communications, which are available from the websites forums of members of emo, there are commented the therapeutics factors and there are explained it's positive influence on the participants in the communication.

Within the Bachelor thesis the musical texts of emo bands were analyzed. From this analyze there were found several basic themes, which have been frequent in the texts.

Keywords: Culture, mainstream society, subculture, subculture emo, self harming, group psychotherapy, self-help therapeutic community, internet self-help community, internet communication, therapeutics factors.

Obsah

Obsah	1
Úvod.....	10
1 Kultura a subkultura	12
1.1 Kultura a většinová společnost.....	12
1.1.1 Kultura	12
1.1.2 Většinová společnost.....	15
1.2 Subkultura	16
1.2.1 Úrovně pohledu na subkulturu	18
1.2.2 Stupeň angažovanosti jedince	20
1.2.3 Rizika spojená se subkulturami	22
1.2.4 Vztah mezi subkulturou a médii	23
1.2.5 Subkultury mládeže.....	26
2 Subkultura emo	28
2.1 Vznik a vývoj.....	28
2.2 Styl emo a jeho prezentace	31
2.2.1 Image	32
2.2.2 Chování	35
2.2.3 Argot.....	36
2.3 Sebepoškozování	37
2.3.1 Vymezení problematiky sebepoškozování	37
2.3.2 Seznam pravidel stylu emo.....	41
3 Skupinová psychoterapie a svépomocné skupiny v souvislosti se subkulturou emo	45
3.1 Skupinová psychoterapie, svépomocné terapeutické skupiny a internetové svépomocné skupiny.....	45
3.2 Internetová komunikace	48
4 Terapeutické faktory a jejich výskyt na diskusních fórech subkultury emo.....	54
4.1 Členství ve skupině	54

4.2 Emoční podpora	55
4.3 Altruismus	56
4.4 Sebeprojevení.....	56
4.5 Odreagování.....	57
4.6 Konfrontace	57
4.7 Náhled	58
4.8 Získávání nových informací.....	59
4.9 Ukázka	59
Závěr	63
Bibliografie	66
Seznam příloh	71

Úvod

Bakalářské práce se zabývá subkulturou emo v kontextu skupinové psychoterapie. Na emo je nahlíženo v širokém spektru, objasněn je její vznik, jsou popsány její charakteristiky a to, jak se její členové projevují. Výrazná pozornost je věnována skutečnosti, že tato subkultura vykazuje rysy svépomocné terapeutické komunity. Tento poznatek vyplynul z výzkumu Pražské vysoké školy psychosociálních studií, na kterém se podílel K. Balcar a M. Kuška. Spolu s dalším výzkumem A. Černé a D. Šmahela se podařilo lépe porozumět tomu, jaké jsou myšlenky emo, zda skutečně nabádá k sebepoškození jedinců a jestli představuje pro dospívající rizikovou subkulturu, čemuž se bakalářská práce taktéž věnuje, z důvodu lepšího porozumění fenoménu emo.

Na základě zkresleného mediálního obrazu, který byl o emo vytvořen, byla tato subkultura stigmatizována a stala se terčem posměchu a odsuzování. Členové emo, nazývaní emaři, jsou vnímáni jako přecitlivělí, labilní jedinci a jsou převážně spojováni se sebepoškozením.¹ Svou vizáží a chováním se výrazně liší od majoritní společnosti. Proto se v bakalářské práci věnujeme i tomu, jak vypadají a jak navenek vystupují a proč manifestují morbiditu, smrt a smutek.

Téma bylo zvoleno proto, že subkultura emo je charakteristická svou výraznou odlišností od většinové společnosti. Je zajímavá nejenom svojí extravagantní vizáží, ale i tím, že prezentuje témata, která většinová společnost odsouvá do pozadí. Emaři, otevřeně hovoří o svých emocích. Dalo by se říci, že tvoří nastavené zrcadlo většinové

---

¹ Zadáme-li do vyhledavače www.google.com „emo sebepoškození“, je k dispozici 27 100 odkazů, v anglickém jazyce je těchto odkazů 472 00. Data jsou platná k 17. 8. 2012.

společnosti západního typu. Lepší porozumění této subkultuře může představovat i lepší porozumění současné společnosti.

V první kapitole se věnujeme pojmu kultura, subkultura a většinové společnosti. Ve druhé kapitole se zaměřujeme na subkulturu emo, její vznik, vizáž a chování jejích členů. Pozornost je věnována i sebepoškozování v souvislosti s emo, protože s ním je tato subkultura spojována.

Ve třetí kapitole se zabýváme skupinovou psychoterapií a svépomocnými terapeutickými skupinami v souvislosti se subkulturou emo. V této kapitole je pozornost věnována i internetové komunikaci, jelikož internet tvoří důležitý komunikační kanál mezi emaři a má svá specifika, díky kterým se odlišuje od komunikace tváří v tvář.

V poslední, čtvrté, kapitole se zabýváme jednotlivými terapeutickými faktory a komentujeme jejich výskyt v uvedených příkladech komunikace emařů, které pochází z diskusních fór webových stránek věnujících se emo stylu.

1 Kultura a subkultura

K lepšímu porozumění subkultury emo, je nutné definovat pojem subkultura a podrobněji se zabývat specifickými procesy, které se v jejím rámci odehrávají. Procesy probíhají v přirozeném prostředí většinové společnosti, kterou můžeme označit jako kultura.

1.1 Kultura a většinová společnost

1.1.1 Kultura

Původ slova kultura pochází z latiny a byl nejdříve spojován s obděláváním zemědělské půdy. Jiný význam tohoto slova uvedl Marcus Tullius Cicero (filozof, řečník a spisovatel starověkého Říma), když označil filozofii za kulturu ducha. Kulturou se tak začala postupně označovat charakteristika lidského vzdělání a kultivace lidských schopností (SOUKUP, 2000).

Slovo kultura začalo vyjadřovat věci a jevy, kterými se člověk odlišuje od zvířete. Je to lidský atribut, způsob, jakým se jedinec adaptuje na vnější prostředí a tím přetváří svět. Označuje všechny sdílené normy, rituály, hodnoty, žádoucí způsoby chování, tradice a znalosti. Výše vyjmenované komponenty nám nejsou vrozené. Ty získáváme až v procesu socializace a vzdělávání, jsou předávány z generace na generaci v dané společnosti. Kulturě se tedy musíme učit. Tento proces označujeme slovem enkulturace.

Kultura je výsledkem činnosti lidí, kteří jsou její součástí. Tato činnost může být povahy fyzické, ale i myšlenkové. Odlišuje lidskou společnost od živočišné říše.

Pojmem kultura tedy můžeme označit specifický způsob života sociální skupiny, která se odlišuje od ostatních. Tento způsob života je určen vzorci chování, které směřují k očekávání a přesvědčení, které vedou ke vzniku dalších vzorců chování. Prostřednictvím určitého souboru norem, preferencí, žádaných hodnot a životních ideálů má kultura hodnotící charakter, díky němuž má jedinec možnost orientovat ve svém sociálním prostředí a může se vyvíjet směrem, který je širší společností uznán jako normální, čili žádoucí.

Lawless určil několik zásadních charakteristických vlastností vztahující se ke kultuře. Je naučená, symbolická, racionální, adaptivní, dynamická, integrovaná a sdílená (SMOLÍK, 2010). Tvoří ji kulturní artefakty, což jsou materiální produkty lidské činnosti, socio-kulturní regulativy, které též můžeme označit jako sociální normy. Jedná se o právní předpisy a zákony, pravidla slušného lidského chování, mravy, obyčeje, zvyky a tabu². Kultura je dále tvořena idejemi, tímto pojmem je označován soubor nemateriálních cílů, vizí, hodnot a představ. Poslední složkou tvořící kulturu jsou sociální instituce. Jsou vysvětlovány jako nadosobní, strnulý a koordinovaný komplex normativně ustanovených mezilidských vztahů a řešení životních problémů, které se opakují. Jako příklad můžeme uvést náboženství, školství, soudnictví, manželství a podobně (URBAN, 2011). V zájmu udržení existence daného sociálního celku, nebo jeho části jsou instituce respektovány většinou osob.

---

² **Tabu** je sociální zákaz, při jehož porušení se jedinec dostává do konfliktu se svým svědomím i do konfliktu se společností. Toto porušení je následováno sankcemi. Pojmem tabu označujeme takové chování, které je společností striktně odsuzováno, existuje k němu nulová tolerance a mnohdy je vnímáno jako natolik špatné, že se o něm nemluví a předstírá se jeho neexistence v dané kultuře. V průběhu několika posledních let se však tato tendence překrývá tendencí šokovat a chutí provokovat. Jako důkaz nám mohou posloužit některé brutální videonahrávky kolující po internetu, či některé realityshow.

Ke kultuře a vymezení jejího rozsahu a obsahu můžeme přistupovat ze tří základních hledisek:

Prvním přístupem je axiologické pojetí kultury. Kultura je vnímána jako sféra pozitivních hodnot, které kultivují člověka a přispívají k rozvoji lidského společenství. Tento přístup je hodnotící a do kultury jsou zahrnuty oblasti, jako jsou umění, věda, výchova, literatura a další.

Druhým přístupem je antropologické pojetí, které do kultury zahrnuje nejenom pozitivní hodnoty, ale i všechny nadbiologické mechanismy, díky nimž se jedinec adaptuje k vnějšímu prostředí. Tento přístup nemá, na rozdíl od předešlého, hodnotící funkci (SOUKUP, 2000).

Třetím přístupem je redukcionistické pojetí kultury, které redukuje rozsah pojmu kultura jen na výsek sociokulturní reality. Toto pojetí obsahuje množství přístupů. Například sémiotický, jenž redukuje pojem kultura na systém symbolů, znaků a významů, které jsou sdíleny členy dané společnosti.

Kultura je tedy vždy průvodním jevem lidské společnosti, formuje jedince a zároveň jedinci se podílí na jejím formování. Její předávání z generace na generaci umožňuje socializace. Důležitá je v tomto případě rodina, díky níž jedinec prochází primární socializací. Tento proces však nekončí okamžikem, kdy se jedinec osamostatní a zakládá vlastní rodinu. Sekundární socializace pokračuje prostřednictvím dalších sociálních skupin, se kterými je jedinec dále v kontaktu. Touto sociální skupinou může být školní třída, pracovní kolektiv, skupina přátel a podobně. Některé sociální skupiny jsou více soudržné, než ostatní. Soudržnost může být zapříčiněna společnými životními hodnotami, názory a životním stylem. V případě takové sociální skupiny hovoříme o subkultuře, která se utváří v rámci kultury. Na počátku 21. století je vznik

subkultur usnadněn prohlubující se tendencí individualizace, možností sebevyjádření, informačním boomem a prosazováním autenticity³ a autentického způsobu života. Subkultura se vždy tvoří kolem nějaké dominantní oblasti života, například kolem volnočasové aktivity, sportu, hudby, profese či etnika, a existuje v prostředí většinové společnosti.

1.1.2 Většinová společnost

Většinová společnost západního typu je orientována na spotřebu, která je charakterizována nadbytkem a pocitem, že člověk má možnost výběru z širokého spektra možností. Pocit je ale zdánlivý, jelikož možnosti, které jedinec má, jsou limitovány trhem a pravidly, které jsou utvářeny sférami moci a vlivu.

Spotřeba může mít i povahu demonstrativní. Jedinec tím předvádí svoje společenské postavení a sociální status. Zaměřenost na spotřebu se projevuje i v tendenci hromadit zážitky, konzumovat umění a mít co nejvíce kontaktů. Sféra tužeb je neustále rozšiřována. Je-li nějaká tužba uspokojena, ono uspokojení je provázeno vznikem nových nároků. Honba za čímkoli, je charakterizována pocitem prázdnoty. Zvyšováním hodnoty sebe sama prostřednictvím hromadění majetku a zážitků můžeme vysvětlit tendenci zaobírat se více sám sebou. Příčinou zaujetí sebou samým může být skutečnost, že jedinec je vyloučen z většiny oblastí života, kde se přijímají důležitá rozhodnutí a tvoří se politika. Ve většině případů je dokáže ovlivnit jen minimálně, nebo zprostředkovaně. Proto se jeho pozornost obrací na sebe samého, v důsledku určité bezmocnosti, kterou pociťuje většina lidí (GIDDENS, 2010).

---

³ **Autenticita** je popisována jako hodnověrnost vlastního života, pocit pravosti. Znamená to být sám sebou, takoví, jací skutečně jsme.

Podle současných společensky uznaných měřítek (kult úspěšnosti, zdraví, mládí a štěstí) se můžeme o lidech, které je splňují, domnívat, že jsou šťastní. Ale každý z nás je jedinečný a proto se i příčiny naší životní spokojenosti liší. Většinová společnost uznává kult úspěšnosti a štěstí, proto jsou mnohá témata tabuizována, zamlčována a odsouvána do pozadí. Nehovoří se běžně o smrti a umírání, o nemoci, smutku, slabosti a útlaku.⁴ Preferuje se úspěch, zdraví, síla, peníze, prestiž, mládí, dravost a kariéra. Tyto hodnoty jsou sdíleny většinovou společností a stávají se měřítkem pro posuzování lidí.

V rámci většinové společnosti se tvoří subkultury. Jednou z nich je subkultura emo, která se stala nastaveným zrcadlem této společnosti, jelikož svoji pozornost zaměřuje na odlišné hodnoty a jevy, které jsou součástí života, ale jsou upozadřovány a potlačovány.

1.2 Subkultura

Existuje mnoho charakteristik subkultury, které se snaží vystihnout a co nejlépe popsat danou, konkrétní subkulturu. Z toho důvodu je nemožné vybrat takovou definici, která by mohla být považována za obecně platnou v čase a prostoru. Vzhledem k zaměření této práce, vycházím z definice subkultury, která konstatuje: *„že subkultury sdružují jedince, kteří mají společné specifické problémy a výsledkem je vlastní pohled na sociální realitu.*

---

⁴ Dostává-li se těmto tématům pozornosti, je to zejména v médiích a zpravodajství, v souvislosti se snahou šokovat a přilákat pozornost potenciálních diváků, posluchačů, či čtenářů. Média tak mají větší finanční zisk. Vodítkem nám může být například skutečnost, že ve zpravodajství jsme informováni o smrtelných dopravních nehodách a tato informace je doplněna dramatickými záběry z místa nehody, avšak skutečnosti, že celkový počet hladových ve světě přesáhl miliardu, není věnována pozornost.

Řešením kolektivních problémů je tak základem pro vznik subkultur.“
(SMOLÍK, 2010, s. 32)

Pojem subkultura byl poprvé užit sociology ve 40. letech a jeho definice se v průběhu let dosti proměňovala. V současnosti se pojem užívá nejenom k označení vyhraněné skupiny lidí vůči většinové společnosti, ale i k označení skupiny lidí, která je spojována určitou charakteristikou, například koníčkem, životním stylem, či přesvědčením. Nemusí být v opozici k většinové společnosti, jen se v jejím rámci vyhraňuje sjednocujícími, charakteristickými prvky. Tato skupina lidí je spojována nejrůznějšími faktory, které jsou pro ni typické. Jako příklad faktorů můžeme uvést hudební styl, zájmy, věk, etnikum, sociální status a podobně.

Subkultura se nějakým způsobem odlišuje od většinové, dominantní společnosti. Postmoderní pojetí subkultury na ní nahlíží jako na jedinečný celek, jehož prostřednictvím se jedinec emancipuje a realizuje. Subkultura je vnímána jako forma sebevyjádření.

Rozdíly mezi subkulturou a většinovou společností mohou být minimální, ale mohou dosahovat i takové úrovně, že subkultura stojí v opozici vůči většině, což může být zdrojem napětí a konfliktů. Subkultury stojící proti majoritní společnosti označujeme jako kontrakultury. Mají patogenní charakter a vyznačují se rizikovým jednáním, nechutí ke kompromisu a negací okolí. Kontrakultura je extrémním příkladem subkultur a ve většině případů vzniká na okraji společnosti. Často je spojována i s protizákonním chováním.

Důležitou charakteristikou subkultury je styl. Ten o ní vypovídá a je chápán jako její symbol nebo znak⁵. Jeho prostřednictvím se členové mohou vymezit proti většině a tak se často „vysvobozují“ ze

---

⁵ **Symbol** je něco konkrétního, co slouží jako konvenční znak pro něco abstraktního.

Znak je proměnná vlastnost předmětů pozorování, je jasně a srozumitelně poznatelná.

stádnosti a normality⁶. Styl se skládá z image, což je vzhled. V image je obsaženo oblečení, účes, líčení a doplňky. Další částí stylu je vystupování, které bychom mohli charakterizovat celkovým výrazem, postojem těla i stylem chůze. Subkultury se vyznačují mnohdy i speciální slovní zásobou a způsobem jak její příslušníci mezi sebou komunikují (SMOLÍK, 2010).

1.2.1 Úrovně pohledu na subkulturu

Důležitým ukazatelem při studiu subkultur mládeže je takzvaná úroveň pohledu. Jsou to úrovně, které ovlivňují jedince jako člena subkultury. Teorii popsal J. Smolík v publikaci *Subkultury mládeže*:

První úroveň se týká jedince, který se cítí být součástí určité subkultury. Označujeme aktivní, expresivní a konající formu Já⁷, dále pak interakci, která je využívána k fungování v rámci subkultury, a vnímání sebe jako člena subkultury.

Druhou úrovní označujeme interakci jednotlivých členů, jejich setkávání a zvýrazňování identity jedince i subkultury. Je zde obsažena komunikace, myšlenkové procesy, nápodoba, sebereflexe a porozumění symbolům a hodnotám subkultury. Jako příklad druhé úrovně pohledu můžeme uvést internetové stránky věnované emo

---

⁶ **Stádnost** – tímto výrazem je myšlena tendence člověka sdružovat se do větších celků, potřeba být součástí nějaké sociální skupiny, která s sebou přináší určité přizpůsobování se danému celku, přijímání hodnot, názorů, módy a mnohdy i potlačování vlastní individuality.

Normalita je jev, který odpovídá předem stanovenému očekávání. Očekávání utváří většinová společnost (HARTL a HARTLOVÁ, 2000, s. 360).

⁷ V psychoterapii též označované jako ego, je jednou ze tří složek lidské psychiky. Mluvíme-li o Já, rozumíme tím souhrn osobní zkušenosti, organizovaný celek duševního života. Tento pojem se nejčastěji vyskytuje v hlubinné terapii, či filozofii.

stylu. Webové stránky vytváří prostředí, kde dochází k setkávání emařů, mají zde možnost dočíst se podrobnosti o emo (kdy se konají setkání a koncerty, jaké jsou hudební a módní novinky a další) a komunikovat mezi sebou, čímž dostávají i zpětnou reakci na svoje chování, například na to, jak diskutují na internetových fórech, jak vedou své blogy, na svoji image. Mohou zde dotvářet vlastní emařské sebepojetí.

Díky intenzivní interakci emařů a možnosti sebevyjádření, vzniká pocit sounáležitosti. Jedinec vnímá ostatní členy jako subkulturní celek a sebe pak jako náležitého člena. Na pocit sounáležitosti se subkulturou nahlížíme jako na třetí úroveň.

Čtvrtá úroveň pohledu zahrnuje i ostatní subkulturní skupiny. Členové se identifikují a jsou považováni za členy určité skupiny v rámci subkultury. V případě emo můžeme jako příklad uvést skupinku emařů, kteří jsou současně přátelé, spojují je společné zážitky a dochází například do stejné školy. Tvoří skupinu emařů z města X v rámci celé subkultury.

Setkávání subkulturních skupin mezi sebou již patří do páté úrovně. Projevuje se zde meziskupinové chování. Jedinec může vnímat ostatní skupiny v rámci subkultury jako nebezpečí pro svoji vlastní vztahnou skupinu. Díky tomu je posílen pocit sounáležitosti a identifikace se svojí skupinou. Jako příklad k páté úrovni pohledu můžeme uvést koncerty či festivaly, kde dochází k setkávání skupinek emařů.

Na šesté úrovni jsou ostatní skupiny v rámci subkultury vnímány jako podpůrné. Dochází zde k setkávání jednotlivých skupin a mohou se vytvářet i určité koalice.

Sedmá úroveň se týká národní úrovně, kde můžeme pozorovat zajímavé nuance v charakteristikách mezi národními subkulturami. Odlišnosti se mohou projevovat jak ve vzhledu, tak i v některých názorech a hodnotách. Vliv má kontext, ve kterém subkultury existují. Důležitá je skutečnost, jak na subkulturu nahlíží většinová

společnost, jaká je míra otevřenosti a tolerance k projevům individualismu a další specifika konkrétní země.⁸

Osmá úroveň pohledu na subkulturu je spíše určitá představa či iluze o ideálním typu subkultury, který je vnímán jako jeden celek (SMOLÍK, 2010).

1.2.2 Stupeň angažovanosti jedince

Mimo tyto úrovně pohledu na subkulturu můžeme dále rozlišit stupeň angažovanosti jedince v dané subkultuře. Na základě míry zainteresovanosti jedince do subkulturního dění můžeme rozlišit tři typy příznivců:

Prvním typem je zcela angažovaný jedinec, který se podílí na chodu subkultury. Aktivně se zapojuje například na pořádání koncertů, publikační činnosti o dané subkultuře, pořádání protestních akcí a podobně. V případě emo hovoříme o lidech, kteří jsou například aktivní na webových stránkách věnovaných tomuto stylu⁹, nebo se snaží prorazit ve světě emo hudby se svojí tvorbou. Prostřednictvím internetu je pro jedince mnohem snazší se angažovat a zapojovat do dění, které je spojené s danou subkulturou.

Dalším typem jsou jedinci, kteří se v dané subkultuře pohybují, vyznají se v systému uznávaných hodnot a jsou s nimi ztotožnění.

---

⁸ Například v Rusku je od roku 2008 projednávána legislativa zakazující styl emo, protože údajně nabádá emaře k sebevraždě a sebepoškození.

⁹ Emaři mají možnost vyjadřovat se na diskusních fórech, které jsou umístěné na webových emo stránkách, mohou taktéž přidávat příspěvky a tím informovat ostatní emaře o novinkách a různých akcích a srazech. Taktéž mohou zakládat vlastní blogy, kde prezentují fotky či obrázky s tematikou blízkou emo a sdílet informace ze svého života. Na blogu jsou taktéž diskusní fóra, kde ostatní emaři mohou na příspěvky reagovat.

Subkultura pro ně mnoho znamená, ale na její existenci se podílejí minimálně.

Třetí skupinou jsou lidé, kteří přijímají například jen módní trendy dané subkultury, ale nemají snahu blíže proniknout do systému hodnot a norem. Osvojují si jen vizuální styl a mnohdy jsou označováni za pozéry, protože pocit příslušnosti k dané subkultuře je spíše módní záležitostí a pózou. (SMOLÍK, 2010). Tito jedinci jsou ostatními členy, kteří se považují za skutečné emaře, přijímání negativně. Zůstává však otázkou, kde je hranice mezi pozérem a skutečným emařem a kdo tuto hranici určuje. V subkultuře emo, která je charakteristická svým vzhledem, může docházet k přijímání jen některých vnějších znaků, které jsou módní, a už nedochází k zamyšlení, co dané znaky reprezentují a jaký je jejich hlubší smysl. Příčinou může být snaha být trendy, nebo potřeba být uznáván okolím a zapadat do určité skupiny, proto se jedinec chová kompatibilně s danou subkulturou, aniž by znal významy přijímaných prvků. V případě emo jde o přijímání stylu líčení a oblékání, nebo o poslech písní emo kapel, aniž by jedinec věděl, co oblečením prezentuje, nebo aniž by porozuměl, co chce hudební interpret skladbou vyjádřit. Pozér se tedy chce spíše bavit, kdežto jedinec, který se cítí být emařem (ztotožňuje se s myšlenkami a hodnotami subkultury emo, je autentický), propaguje vyjadřování, prožívání a sdílení emocí.

Při studiu subkultur je tedy nutné přihlédnout ke stupni angažovanosti jedince a rozlišovat mezi angažovanými jedinci a „pozéry“, jejichž chování a výpovědi nemají přesnou vypovídací hodnotu, protože se s normami a celkově s celou subkulturou téměř neztotožňují, je pro ně pouze módní záležitostí, nebo jednosměrně a účelově prospěšná. Proto nereprezentují subkulturu jako takovou, reprezentují například jen některý její znak, aniž by věděli, o čem přesně vypovídá.

1.2.3 Rizika spojená se subkulturami

Subkultury hrají důležitou roli v životě člověka. Zvláště pak v období dospívání, kdy jedinec částečně vystupuje zpod ochranných křídel rodiny a začíná ve společnosti vystupovat jako samostatná osobnost. Subkultura tak tvoří jeho referenční skupinu a dotváří jeho systém hodnot a norem. S přízní k nějaké subkultuře se však mohou pojít určitá rizika. Například zneužívání návykových látek, vybízení k rizikovému sexuálnímu chování, či rizikovému chování v oblasti psychosociálního vývoje. Mezi další jevy, které jsou často spojovány s rizikovostí subkultur, patří například kriminalita, vandalismus, agresivita, sebevraždy a sebepoškozování. Poslední dva zmíněné jevy jsou dávány do souvislosti se subkulturami gothic a emo.

Subkultura mnohdy usnadňuje jedinci deviantní chování, protože mu poskytuje potřebné prostředky, například formou ideologického zázemí. Jelikož i svým způsobem strukturuje jedincův volný čas, může docházet k organizaci a koordinaci onoho deviantního chování (SMOLÍK, 2010).

Zmiňujeme-li se o pojmu deviace, označujeme jím jev, který se odchyluje od normy či očekávaného průběhu (GEIST, 2000, s. 41). V tomto textu máme na mysli sociální deviaci. To znamená, že onu normu, od které se jednání odchyluje, vytváří většinová, majoritní společnost. Slovem norma označujeme systém hodnot, pravidel a zvyklostí, které jsou danou společností uznávané a považované za běžné. Je-li něco považováno za deviantní v jedné většinové společnosti, může být tolerováno v jiné, odlišné společnosti. Jako příklad můžeme uvést mnohoženství. V jedné společnosti je to znak prestiže, moci a je to normou, ve společnosti jiné je to však považováno za deviaci, čili odchylku od normy.

Za rizikové, zejména z hlediska porušování zákonů, jsou považovány kontrakultury stojící v opozici vůči majoritní společnosti. Jejich členové se mnohdy uchylují k protizákonnému

jednání, přijímají předsudky a stereotypy v sociálních postojích. Jako příklad můžeme uvést rasové předsudky, náboženský radikalismus, strach z cizinců a mnohé další. Subkultury utvářející se kolem těchto hodnot jsou častým zdrojem konfliktů a násilí a v některých případech jsou porušována základní lidská práva. Subkultury však nepřinášejí jen napětí mezi většinovou společností a svými členy, představují také zdroj nových myšlenek, postojů a tendencí, které mohou být v některých případech pro společnost prospěšné.

1.2.4 Vztah mezi subkulturou a médii

Média hrají ve vztahu k subkulturám významnou roli. Mohou se podílet na jejich utváření i na tom, jak je subkultura vnímána majoritní společností. Věnují jim pozornost, protože subkultury jsou pro ně zajímavým a výživným tématem, zejména díky určitým odlišnostem od majoritní společnosti. Tento vztah je patrný právě u subkultury emo.

Hebdige uvádí, že média se z velké části podílí na utváření základny, na které jsou konstruovány představy sociálních skupin o životech, významech, praktikách a hodnotách ostatních sociálních skupin a tříd. Taktéž poskytují obrazy, reprezentace a myšlenky, kolem kterých se koherentně uspořádávají sociální celky, které jsou sestaveny ze všech separovaných a fragmentovaných kousků (SMOLÍK, 2010).

Prostřednictvím medií se například může sjednotit i doposud nejednotná forma rozvíjející se subkultury a tím získat koherentní formu. Tak tomu bylo i v případě subkultury emo, čemuž je věnována pozornost v kapitole 2.1.

Existuje však i riziko, že zabývají-li se mainstreamová (většinová) média subkulturami, jsou tyto subkultury představovány

velmi povrchně. Veřejnosti jsou podávány zkreslené informace tak, aby byly zajímavé a šokující, z čehož mají média prospěch, protože se zvýší jejich sledovanost a tím finanční zisk. Dochází ke vzniku předsudků a stereotypů a snaha proniknout do dané problematiky a utvořit si vlastní názor je minimální. V důsledku toho může dojít k určité tenzi mezi většinovou společností a medializovanou subkulturou, jelikož většinové společnosti jsou podávány nepřesné, neúplné a povrchní informace.

Příkladem je reportáž ze dne 26. 1. 2008, kterou odvysílala TV Prima, a ve které varuje rodiče před stylem emo a prezentuje ho jako nebezpečný životní styl, jenž nabádá k sebepoškozování a je rizikový pro jejich dospívající potomky. Emo zde bylo dáno do přímé souvislosti s falešným seznamem pravidel emo¹⁰, který v tomto případě byl brán zcela vážně a jeho dodržení bylo prezentováno jako závazná podmínka pro to, aby někdo mohl být emo (Zprávy TV Prima, 26. 1. 2008). To vyvolalo vlnu obav i odporu vůči této subkultuře a na emaře se začalo nahlížet jako na labilní jedince, kteří se vyžívají v sebepoškozování a vlastní bolesti. Také vzniklo mnoho vtipů na toto téma a proběhlo nemálo diskusí. I přes to, že se emaři distancovali od zmíněných pravidel, ve všeobecném povědomí byli s nimi nadále spojováni. Na základě utvořených stereotypů je jedinec náležející k emo vnímán jako nositel všech negativních vlastností připisovaných dané subkultuře a není posuzován individuálně. Mnohdy dochází i k záměnám, kdy postačí jediný shodný znak s danou subkulturou a jedinec je posuzován jako její člen a mnohdy je vnímán v negativním světle. Například plešatost může být zaměněna za příslušný znak skinheada, nebo černé oblečení připisuje náležitost k emo.

21. 4. 2011 byla odvysílána další reportáž týkající se subkultury emo, tentokrát na TV Nova. I přes to, že pravidla emo

---

¹⁰ Pravidlům emo se věnujeme v kapitole 3.3.1.

byla opět zmíněna a citována, objevila se v reportáži i nová souvislost, která popírá závaznost těchto pravidel a poukazuje na fakt, že vznikla jako určitá pomsta – blíže v kapitole 2.3.2. Poprvé byla v médiích prezentována skutečnost, že emo hovoří o celé škále emocí, bolesti, smrti a sebevraždě. Mluví o nich proto, že jsou součástí života. Nechtějí popírat jejich existenci, jak se tomu děje ve většinové společnosti. Dovolí si být i smutní a dokáží o svých prožitcích otevřeně mluvit s dalšími příznivci. „*Emaři se necítí být za každých okolností jaksi v pohodě, ale připouštějí, že život v sobě zahrnuje také určitá trápení, se kterými se v rámci té komunity mohou vyrovnávat a mohou ty své problémy sdílet. Což je v podstatě určitá charakteristika svépomocné terapeutické skupiny.*“ (KUŠKA, M. In: Víkend. TV Nova, 19. 4. 2011). Tato reportáž částečně rozkryla nepochopení subkultury emo a zkreslení informací o ní. Postupem času se veřejnosti dostává stále více objektivních poznatků formou článků a reportáží. Velkým přínosem byl výzkum vedený K. Balcarem a M. Kuškou, který objasnil vztah mezi subkulturou emo a sebepoškozováním. Tematika sebepoškozování se vyskytuje v písních emo kapel, na obrázcích, emaři o něm hovoří, ne však proto, že by byli tímto chováním fascinováni a sami se sebepoškozovali, protože jsou emo. Subkultura emo nebyla potvrzena jako příčina sebepoškozujícího se chování. Emaři o tomto tématu hovoří proto, že v životech lidí existuje, i mezi adolescenty, a nezáleží na tom, zda je někdo emo, nebo ne. Rozkrývají tabu většinové společnosti a akceptují to, že lidé zažívají psychickou bolest, se kterou se vyrovnávají tímto maladaptivní způsobem¹¹. Dne 4. 5. 2012 byl odvysílán dokument v pořadu Port, který se týkal emo a zmíněného výzkumu, který popřel poplašnou zprávu z let 2008.

---

¹¹ *Pravda o emo. Tisková zpráva.* Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií, 2010.

1.2.5 Subkultury mládeže

Zvláštním typem subkultur jsou subkultury mládeže. Jelikož dále v textu pojednáváme o subkultuře emo, jejíž příznivci jsou z řad dospívajících, tento pojem si blíže objasníme. Subkultury mládeže jsou specifické tím, že jsou vázané na způsoby chování mládeže, na její hodnotové preference, akceptování, nebo zavrhování určitých norem, životním stylu a zvládnání určitých vývojových úkolů.

Subkultura má taktéž vliv na sekundární socializaci jedince, zejména v období puberty a adolescence.

Pubescence je období ve vývoji jedince, které je orientačně vymezeno věkem 11 až 15 let. Toto období začíná prvními známkami pohlavního dospívání, které se projevují jako fyziologické, hormonální a psychické změny. Končí dosažením reprodukční schopnosti jedince.

Adolescence je vymezena věkem od 15 do 20 až 22 let. Je charakterizována ukončením tělesného růstu a reprodukční zralostí. Je spojena s dosahováním vlastní autonomie a osvojování si role dospělého. Zásadně se mění postavení jedince ve společnosti. To je zapříčiněno především přechodem ze základní školy k dalšímu profesnímu vzdělávání.

V tomto období má významnou roli socializace v okruhu vrstevníků, kteří mohou tvořit nebo být součástí nějaké subkultury. Mění se sebepojetí a častěji se utváří hlubší erotické vztahy. Nejmladší věk, kdy se jedinec může integrovat do nějaké subkultury, se vyznačuje postupným odpoutáváním od rodiny a vytvářením společenských vztahů. Poprvé se dostává do prostředí mimo kontrolu rodinných autorit, které jsou nahrazeny neosobními autoritami a pravidly. Pravidla se vztahují k dané subkultuře a jedinec se na jejich utváření a formování může i sám podílet. Díky tomu je osobně

zapojen do jejich obhajoby, dodržování a vynucování. Přestože v subkultuře existují určitá pravidla a normy, i přes to jedinec zažívá pocit svobody. Tento pocit je zapříčiněn absencí fyzické přítomnosti rodinných autorit.

V rámci separačně-individuačního procesu vzrůstá zájem o témata smrti a vlastní smrtelnosti, protože smrt představuje konečné odloučení. Můžeme si povšimnout nárůstu filozofických debat na toto téma, přičemž k jeho zvládnutí je využito copingových strategií¹² jako je například humor, udržení si odstupu, cynismus a riskantní hry. Dochází i k idealizaci a mytizaci smrti (MICHALČÁKOVÁ, 2007).

V období dospívání se jedinec potýká s častými strachy, které jsou spojené s vývojovými úkoly, jejichž splnění je pro dokončení tohoto období nutné. Dospívající hledá vlastní identitu a zároveň si utváří vztah k vnějšmu okolí, to je provázeno pocitem vlastní nedostatečnosti. Pokud se dostaví nepřiměřená kritika, negativně se to odráží na sebepojetí. Dalším strachem je obava ze sociálního nepřijetí a selhání. Proto subkultura hraje v tomto vývojovém období tak významnou roli, představuje vztahový rámec pro dospívajícího, prostředí, jehož prostřednictvím nachází sám sebe a vymezuje se. Díky stylizaci a vizuálnímu ztotožňování je jedinec přijímán danou subkulturou. Současně je tak i naplněna touha náležet do nějaké sociální skupiny či sociálního celku.

---

¹² Coping je vyrovnávací strategie sloužící ke zvládnutí stresových situací.

2 Subkultura emo

2.1 Vznik a vývoj

Emo je původně zkratka pro emotivní hudbu, která je charakterizována pocíty zranitelnosti a ochotou vyjadřovat se o dospívání, které je provázeno objevováním vlastní identity, prvními láskami, zahajováním kariéry a opouštěním rodinného hnízda. Čerpá z různých žánrů současné hudby včetně rocku, popu, rapu, punku, indie a heavy metalu. Emo, stejně jako jiné subkultury sdružující se kolem hudby, je obtížné definovat. Pro každého, ať uvnitř, či vně subkulturu, totiž znamená něco jiného (BAILEY, 2005).

Přes nesnadné definování emo, je poměrně snadné vypátrat jeho počátky. I když tento styl považují mnozí za poměrně mladý fenomén, jeho úplný počátek se datuje v polovině 80. let minulého století. Roku 1980 se stal Washington centrem emo scény. Tehdejší nejznámější emo kapely byly Minor Threat a Rites of Spring. Tato hudba se vynořila z kořenů punk rocku a zahrnovala témata jako je vzpoura, pohrdání establishmentem a odmítání proudu komerční hudby a kultury. Emo se oddělilo od punku a hardcoru díky odklonu od původních agresivních písní zaměřených spíše na společenské problémy. Tematika písní začala být směřována více na jedince, jeho emoce a problémy. Průkopníci emo byli stále vzpurní, ale z textů byla slyšet introspektivní reflexe. Dokázali svoji zlobu vyjádřit písněmi o osobním odporu, sklíčenosti a vlastním zmatku.

Hudební styl emo se dále rozšiřoval a získával na popularitě. Vzrůstajícího počtu fanoušků si povšimly velké nahrávací společnosti, které si vzaly pod záštitu několik nejznámějších emo kapel, například Dashboard Confessional a Weezer. Díky tomu se kolem roku 2000 dostal tento hudební styl do hlavního proudu kultury

a počet jeho přívrženců nadále rostl. Emo styl se poprvé začal objevovat v komerčních médiích. To však ohrozilo jeden z původních záměrů, odmítání hlavního toku komerční hudby.

Emo si díky komercializaci získalo mnoho nových fanoušků, ale mnohým z původních účastníků se tento krok nelíbil. Proto se vývoj emo rozdělil do dvou skupin v rámci subkultury:

Jednu skupinu, která se vydělila v rámci subkultury emo, můžeme nazvat jako „emo nezávislých“. Označení se týká spíše starších emů, zejména v USA. Vyznačují se tím, že odmítají tradiční kapely a styly, které jsou s emo spojeny. Tvoří menší skupinu, která si libuje v odlišení se od populárního a cíleně vyhledává nepopulární. Jsou loajální k původnímu záměru emo scény z poloviny osmdesátých let, který vidí emo jako prostředek pro nezávislost ve společnosti ovládané hudebním průmyslem. Pro tyto lidi byl kdysi emo styl čistý, ale následně byl zničen hudebním průmyslem, nyní jej vnímají jako mrtvý. Uznávají syrové emoce, které se vztahují k otázkám o lidech, o vztazích, lásce, sexu, masové kultuře a neautenticitě životního stylu. „Emo nezávislých“ vytváří jejich vlastní formy stylu prostřednictvím nekomerčních kapel i prostřednictvím vlastních magazínů (BAILEY, 2005).

Další skupina je označovaná jako skupina „hlavního proudu emo“. Tito příznivci představují nejznámější formu a jsou spojováni se vším, co je označováno jako emo, i když je to produkováno komerčními kanály.

Zajímavým paradoxem je, že většina emo skupin odmítá označení emo. To můžeme vnímat jako důkaz, že tento hudební styl není přesně definován. Důležitým znakem je jeho oscilace mezi nejrůznějšími žánry jako je hardcore, punk a pop rock. Vyznačuje se smutnými texty pojednávajícími o bolesti, nenaplněné lásce, pocitu izolace, hledání sebe sama.

Měli bychom podotknout, že emo není prvním stylem, který by vyjadřoval takové emoce, obdobná tematika se vyskytuje i v textech

dřívějších stylů, najdeme je i v klasickém popu. Vyjadřování emocí v takové míře, která je charakteristická zejména pro emo, se netýká jen hudby, vyskytuje se i v poezii a básních největších literátů dob dřívějších. Jako příklad můžeme uvést umělecký směr romantismus, který se zaměřoval na jedince s jeho pocity a prožíváním. Proto bychom emo měli vnímat spíše jako tendenci, než jako přesně definovaný hudební styl.

Fanoušci emo jsou zejména z řad dospívajících, díky tematice textů hudebních interpretů. Hudba je melodická a v písních se jejich interpreti zpovídají ze silných emocí, které jsou často spojeny s dospíváním. Jako příklad můžeme uvést témata vztahů, zlomeného srdce, nepochopení, povrchnosti okolního světa, zoufalství, nostalgie a naděje. Obdobná témata se objevovala hojně i v minulosti, ale díky tomu, jak je interpretuje emo, můžeme získat jasnější představu o tom, jaké je dospívat v dnešní době, která pěstuje kult krásy, úspěšnosti a dobrého společenského postavení. Ve spojení se strachy, které se objevují v období dospívání, je na jedince utvářen silný společenský tlak. Ideálem je, aby se dospívající stal krásným, úspěšným a šťastným člověkem bez chyb a slabostí. V období, kdy jedinec teprve hledá sám sebe a své postavení ve společnosti, je to náročný úkol a může být zdrojem stresu a mnohých obav.

V textech se také můžeme setkat s tématem smrti, sebevraždy a sebepoškozování. Díky tomu se v širší společnosti utvořil názor, že každý příznivec emo stylu se potýká se sebepoškozováním. Dalším rozšířeným názorem je, že pokud se někdo považuje za emo, musí se alespoň jednou pokusit o sebevraždu. Tyto názory jsou však zkreslené. Dále se tomuto tématu budeme věnovat v kapitole 2.3.

Komercializací stěžejních kapel z hudebního proudu emo se sjednotily dříve různorodé emo styly a dostaly jednotnou formu prezentace. Využil toho oděvní průmysl, který začal produkovat značky oblečení pokrývající poptávku fanoušků emo. Subkultura emo ve své podstatě odmítá konzumní společnost. Do své dnešní podoby

však dospěla prostřednictvím komercializace. Díky utvořenému komerčnímu obrazu je snazší se s tímto stylem ztotožnit a vymezit se jako její člen. Směrodatné je v tomto ohledu oblečení, úprava vlasů a líčení.

Mnohé emo kapely jsou od jiných, například pop punkových, taktéž rozpoznatelné právě díky vizáži, která je pro daný styl tak charakteristická. Výrazná je extravagantní úprava vlasů, patka, silné líčení a tmavé oblečení. Podrobnější popis je v kapitole 2.2.1. Pro mnohé fanoušky jsou emo skupiny zdrojem inspirace pro utváření vlastní image.

Dalším důležitým nástrojem, díky němuž je subkultura emo ucelená a má přesně definovanou formu, co se týče vzhledu, je internet. Ten je navštěvován adolescenty, nejčastěji jsou využívány takzvané profilové servery, kde je možnost vytvořit si svojí osobní stránku (blog) a jejím prostřednictvím vytvářet vazby, přátelství s ostatními blogy. V tomto prostředí je možnost sdílet své postřehy, pocity a posílat vzkazy, takzvané commentary (HEIDER, 2008). Prostřednictvím internetové komunikace mají adolescenti snadný přístup k informacím, které se týkají emo hudby, stylu oblékání, líčení a názorů.

V roce 2012 už emo nepředstavuje jen hudební styl, ale i systém hodnot, způsob života a vyjadřování sebe sama v určitém směru.

2.2 Styl emo a jeho prezentace

Samotné slovo emo je odvozeno od slova emoce (anglicky emotions). Právě emoce jsou pro tuto subkulturu charakteristické a směrodatné. Emaři jsou vnějším okolím považováni za přecitlivělé jedince, kteří berou příliš vážně sebe i okolní svět a své emoce vystavují světu na odiv jen proto, aby byli zajímaví.

Již z definice subkultury je jasné, že příznivci emo se odlišují od většinové společnosti. Liší se nejenom vizáží a stylem hudby, který poslouchají, ale i celkovým pohledem na svět, dokonce i způsobem, jakým mezi sebou, ale i okolním světem komunikují. Otevřeně mluví o svých pocitech, nejenom o těch pozitivních, přiznávají se ke smutku a depresím. Nevyhýbají se tématu smrti a celkově v tomto ohledu vybočují z řádu dnešní konzumní společnosti, kde je pěstován kult úspěšnosti.

Dle Smolíka je vyznavačem emo stylu převážně mládež ve věku 10-17 let, bez ohledu na pohlaví. Můžeme se setkat s označením emo-boys (emo-chlapci) a emo-girls (emo-dívky). Někdy se také objevuje označení emo-kids (emo-děti). Tímto výrazem se někdy označují jedinci, kteří jsou považováni za pozéry. Jsou vnímáni jako ti, kteří emo přijímají jen jako módní záležitost.

2.2.1 Image

Celková vizáž příznivců emo je výrazná a nepřehlédnutelná, může působit až morbidně. Přestože jsou emo snadno rozeznatelní od „ostatních“ lidí, je emaři kladen důraz na to, že v tomto ohledu neexistují pravidla. To, jak kdo vypadá, je pouhým vyjádřením emocí a pohledu na svět. Je tedy zdůrazňována neuchopitelnost a mnohoznačnost tohoto stylu. Každý má volný prostor k sebevyjádření. I přes to je image nejnápadnějším znakem, který určuje příslušnost k tomuto stylu. Emař dává svojí image okamžitě najevo, do jaké subkultury spadá a za koho chce být považován.

Hlavní náplní webových stránek věnovaných emo je informovat o tom, jak dosáhnout co nejlepšího emo vzhledu. Souvisí to i s komercí, jelikož emo se stalo důležitým zdrojem pro oděvní průmysl. Webové stránky jsou někdy tvořeny samotnými prodejci, kteří se takto snaží zvýšit prodej oblíbeným emo značek. V této práci

byly zdrojem pro popis emo vizáže zejména tyto webové stránky:
www.emosvet.cz, www.emolife.cz, <http://en.wikipedia.org>,
<http://www.emo-corner.com>, <http://emo.aceweb.cz/>,
<http://www.blackpink.xf.cz/>.

Účesy

Základ emo vzhledu tvoří správná úprava vlasů, dívky je mají narovnané, s velkým objemem, dozdobené nejrůznějšími barevnými sponkami. Chlapci a dívky nosí obvykle patku. Vlasy jsou barveny na černou či blond barvu. Základní barva je mnohdy doplněna pruhy v jiné výrazné barvě, například v růžové nebo fialové. Společným znakem emo účesů je extravagance.

Na webových stránkách můžeme vyhledat mnoho rad týkajících se vytvoření efektního emo účesu.

Ukázka účesů je v příloze číslo 1.

Líčení

Dalším důležitým prvkem je výrazné líčení očí. Ty jsou zvýrazněny kombinací silných očních linek a výraznými stíny v nejrůznějších barvách. V kontrastu s dominujícím líčením očí bývá velmi světlá pleť a pobledlá barva rtů. Make-up nenosí jen dívky, objevuje se i u chlapců.

Ukázka líčení je v příloze číslo 1.

Oblečení

Stejný prostor pro vyjádření emocí a originalitu představuje i emo oblečení. Zejména na něm je patrný rozdíl mezi stávajícími dvěma tendencemi. První je označována jako „indie emo“. Zastánci této tendence preferují khaki barvy a obnošený vzhled. Celkově je čerpána inspirace z módy osmdesátých let, například formou triček s potiskem. Styl „indie emo“ není tak častý, jako komerční proud emo.

Druhá tendence je zmodernizovaná verze předešlé. Odvolává se na současnou hudební scénu, a přestože jsou prvky v oblékání podobné „indie emo“, je jim dodána nová, tmavší stylizace, která je typická pro dnešní emo kulturu.

Základní barva v šatníku emářů je černá, která je dle nálady doplňována dalšími, kontrastnějšími barvami. Jako příklad můžeme uvést bílou, růžovou, fialovou a červenou. Dále se pak základní barvy kombinují s motivy příčných pruhů, hvězdiček, kostiček a lebek. Další charakteristikou jsou úzké džíny, tenisky a obepnuté tílko či tričko s potiskem.

Ukázka stylu oblečení je v příloze číslo 1.

Doplňky

Doplňky tvoří nedílnou součást celkové image. K dokreslení vizáže se někteří nechávají tetovat, nebo mají piercing, charakteristický je ten nad horním rtem. Tento způsob zdobení je poměrně častý, ale není charakteristický jen pro emo, můžeme se s ním setkat i u jiných subkultur či kultur. Další repertoár doplňků tvoří čelenky, sponky, podkolenky, pásky, šály, rukavice s ustřiženými prsty, potítka a charakteristické tenisky, dříve označovány jako „číny“ (oblíbená je značka Converse).

Emo subkultura se stala další cílovou skupinou oděvního průmyslu. Vzniklo mnoho značek oblečení, které jsou typické pro emo, s tím je spojen i vznik mnohých specializovaných emo-shopů (internetových obchodů), ve kterých se tyto značky prodávají. Jako příklad značek, které se vyskytují v šatníku členů emo, můžeme uvést Emily the Strange, CoreStar, Glamour Kills, Paint The Stars, Kill Brand a Converse.

2.2.2 Chování

Chování je vnějším odrazem prožívané skutečnosti. V této práci vycházím z definice skupinového chování, která konstatuje, že má-li skupina soubor názorů, hodnot a norem, řídí jejich chování k sobě navzájem (HARTL, 1993, s. 73).

Vodítkem při snaze porozumět subkultuře emo nám mohou být webové stránky věnované tomuto stylu, dále pak diskusní fóra, témata, do kterých se členové hojně zapojují, a texty písní emo kapel. Chceme-li porozumět, čím se emo zabývá, musíme obrátit pozornost právě na tyto texty. Hudba je charakteristickým a sjednocujícím prvkem. Jelikož jsou písně oblíbené mezi členy emo, nějakým způsobem je oslovují a jsou jim blízké, proto vypovídají, co je aktuální v životě samotných jedinců, kteří dané písně poslouchají. V příloze č. 2 je uvedena rešerše témat hudebních textů emo skupin, kde je uveden seznam nejčastějších témat a jejich procentuelní zastoupení. Mezi první tři témata, která se v textech nejčastěji vyskytovala, patří „nenaplněná láska“, „smrt, sebepoškozování, sebevražda“ a „bolest“.

Velký důraz je kladen na prožívání emocí. Nejenom prožívání kladných emocí, což je ve většinové společnosti prioritní, ale i těch negativních. Kladné emoce a kult úspěšnosti, který je s nimi spojován, jsou nám denně prezentovány v reklamách, časopisech a v populární hudbě. O smutku či bolesti se hovoří v souvislosti se snahou šokovat a posouvat hranice tabu. Negativní emoce bývají vnímány jako slabost, kterou je nutno maskovat. Naopak členové emo o těchto negativních emocích, smutku, trápení a bolesti hovoří. Často se projevují smutným, zastřeným výrazem ve tváři, pohledem sklopeným k zemi a uplakaným obličejem. V některých fórech můžeme vyčíst i rady, aby oční linky byly trochu rozmazané, jako kdyby jedinec právě plakal. Někdy jsou slzy i dokresleny.

Pokud bychom usuzovali jen z tohoto chování, mohli bychom dojít k názoru, že jsou emaři uzavření až introvertní a schovávají se před světem. Na webu však existuje mnoho jejich fotek. Emaři jsou aktivní i v diskusích. Otevřeně hovoří o svých emocionálních prožitcích a stavech. Diskutují například o zklamání v lásce a přátelství, o problémech ve školním kolektivu, vztazích s rodiči a sourozenci. Se svými emocemi a zkušenostmi se neschovávají před světem.

V chování členů subkultury emo se také objevuje zajímavý jev. Ačkoli se vnitřně dělí na emo-boys a emo-girls, jejich vztah k sexualitě je otevřen mnohým alternativám. Ve věku dospívání, kdy jedinci objevují a poznávají svoji sexualitu, jim tato subkultura poskytuje prostředí, kde není odsuzována bisexualita, ani homosexualita. Nevnímají jedince dle pohlaví, ale jako ucelenou osobnost, podle toho, jaká je jejich duše. Z toho důvodu je možné zamilovat se do dívky i chlapce. Tato slova potvrzují i mnohé fotky na webu, kde je zachycen líbající se pár stejného pohlaví.

2.2.3 Argot

Argot je specifická slovní zásoba, která je charakteristická pro určitou skupinu lidí. Důležitý je i způsob, jakým je pronášena.

Ačkoli je argot u emo stylu v běžné řeči těžko rozpoznatelný, výrazný je v psaném projevu. Dochází k zaměňování některých hlásek, střídání malých a velkých písmen a vkládání samohlásek za některá písmena. Nálada je často podtržena emotikony (smajlíky). Ty jsou vytvořeny skladbou interpunkce a některých speciálních znaků.¹³

---

¹³ „ahOJ PoTŘEBovALA byCH pORaDIT A PomocT schÁním BarEvnÉ PRaMínKy Na sPOnCE(pŘíčEskY),ALE NEmOHu NaJít žÁdný OBcHaD POrADÍ mI NěkdO??? :,(

2.3 Sebepoškozování

Širokou veřejností je subkultura emo spojována především se sebepoškozováním a pokusy o sebevraždu. Tento obrázek je však velkou měrou výsledkem zkresleného mediálního obrazu a snahy zesměšnit tuto subkulturu. Zkreslení informací, nedostatečná informovanost a nepochopení subkulturu emo stigmatizovala.

2.3.1 Vymezení problematiky sebepoškozování

V první řadě je důležité vymežit, co je to sebepoškozování a jakou roli hraje v životě adolescentů. Sebepoškozování neboli automutilaci můžeme vysvětlit jako komplexní autoagresivní chování. Na rozdíl od suicida (sebevraždy) nemá fatální následky, chybí zde cílený záměr zemřít. V psychiatrii je toto jednání chápáno jako maladaptivní odpověď na psychickou bolest a akutní stres. Mezi další příčiny je často uváděna psychická porucha osobnosti. Jelikož bylo zpočátku sebepoškozování zkoumáno převážně v léčebných zařízeních, uváděl se zejména tento důvod, jako spouštěč sebepoškozujícího chování (PLATZNEROVÁ, 2009). To je však příčina, která v obecné míře neplatí pro subkulturu emo, proto je v bakalářské práci brán v potaz pouze situační stres jako příčina sebepoškozování, bez ohledu na typ osobnosti. V tomto textu proto vycházím z definice J. Kocourkové, která považuje sebepoškozování za „*termín, který je nejčastěji spojován s vědomým, záměrným, často opakovaným sebepoškozováním (sebezraňováním) bez vědomé suicidální motivace, v němž dochází k narušení tělesné integrity, bez závažného letálního dosahu.*“ (KOCOURKOVÁ a KOUTEK 2007, s.

74). Jedná se tedy o copingovou strategii. Dle Atkinsonové je považován „*coping (zvládání) za proces, kterým se člověk snaží vyrovnat se stresovými situacemi.*“ (GEIST, 2000, s. 36).

Se subkulturou emo je nejčastěji spojován syndrom pořezávaného zápěstí, jinak označovaný jako wrist-cutting, nebo také slashing. Jedná se o pořezávání zápěstí a předloktí, provázené pocitem úlevy, který vede k opakování návykového typu. Během řezání dochází k uvolnění tenze, tento stav je mnohdy připodobňován ke stavu závislosti na drogách. Obdobně se mohou projevat i abstinenční příznaky a následná závislost (KOCOURKOVÁ, 2007).

Odhlédneme-li od mediálního obrazu a mínění nečlenů subkultury emo, nebyla potvrzena souvislost mezi emo a sebepoškozováním. Toto maladaptivní chování se nevyskytuje u emařů o nic víc, než u ostatních teenagerů. Emo tedy není spouštěčem sebepoškozujícího se chování, příčinou jsou problémy v životě dotyčného, se kterými se neumí jiným způsobem vyrovnat. I přesto, že členství v této subkultuře není příčinou sebepoškozování, stigmatizace emo (která vznikla zejména díky falešným pravidlům emo) a jeho zkreslený mediální obraz může být spouštěčem u dospívajících ve věku 10 až 15 let. V tomto věku nejsou schopni rozlišit nadsázku a rozpoznat, co je myšleno vážně a co ne. Sebepoškozující chování se může u dospívajícího objevit právě kvůli zkreslenému mediálnímu obrazu o emo, protože ze snahy být opravdovým emařem, stávají se například pravidla emo, pro dospívajícího závazná, bez ohledu na to, že nejsou pravdivá¹⁴.

Inspirativní je výzkum A. Černé a D. Šmahela, který se zabývá sebepoškozováním v kontextu reálného a virtuálního prostředí a subkultur emo a gothic. Jelikož je subkultura kombinací virtuálního prostředí (webové stránky, diskusní fóra, chatové místnosti) a

---

¹⁴ *Pravda o emo. Tisková zpráva.* Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií, 2010.

reálného sociálního prostředí (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009), je důležité přihlédnout i k těmto poznatkům. Oba dva typy prostředí mají charakteristický vliv na sebepoškozování, což bylo potvrzeno i výzkumem na zkoumaném vzorku respondentek. Pokud je sebepoškozování sdíleno v reálném prostředí, je zde vysoké riziko „nakažlivosti“, tedy napodobení oné maladaptivní reakce jako copingové strategie vyrovnání se stresem. Přátelství s někým, kdo praktikuje sebepoškozování, je jeden z důležitých faktorů způsobujících toto chování. Mnohé jedince proto může k sebepoškozování dovést touha to také zkusit. Jakmile s tímto chováním začnou, stane se z toho návyk a způsob, jak se vypořádávat s nepříjemnými pocity. Toto jednání odvádí pozornost od bolesti emocionální, zmírňuje tenzi a jedinec tím i nepřímo manifestuje okolí, jak moc je zoufalý (CARR-GREGG, 2011). Další příčinou „nakažení“ může být snaha identifikovat se s významnou skupinou či osobou.

Reálné prostředí však přes velké riziko nakažlivosti značnou měrou přispívá k ukončení sebepoškozujícího chování, kdežto virtuální prostředí, na rozdíl od reálného, komplikuje šanci na uzdravení. Díky sdílení zkušeností ve vytvořených komunitách, jedinci získávají dojem, že jim může pomoci jen někdo, kdo má se sebepoškozováním vlastní zkušenost. Proto je častěji odmítnuta profesionální pomoc (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009).

Virtuální prostředí se stalo místem, které velkou měrou zpřístupňuje informace o sebepoškozování. Formou blogů, což jsou online deníky volně přístupné ostatním, či formou diskusních fór existuje možnost výměny informací a zkušeností se sebepoškozováním. Riziko „nakažení“ se tímto zvyšuje, protože sebepoškozování se stává něčím normálním.

Možná míra normalizace sebepoškozujícího chování může vyplívat nejenom z virtuálního prostředí, ale i z hudby emo. Texty interpretů tohoto stylu velmi často pojednávají o tomto tématu (ve

zkoumaných textech měly zastoupení 36 %), ba dokonce jsou v některých popisovány i osobní zkušenosti. Ukázka textů je ke zhlédnutí v příloze číslo 3.

Díky normalizaci sebepoškozování prostřednictvím webu, hudby a někdy i díky setkání se s někým, kdo se sebepoškozuje, je zde riziko, že mnozí, kteří by chtěli patřit do subkultury emo, se k tomuto chování uchýlí. Zejména v adolescenci je náchylnost k sebepoškozování zvýšená. Podle studie J. Muehlenkampa se sebepoškozování poprvé objevuje právě v období mezi 13 až 15 lety (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009).

Jedinci, u kterých mají ostatní členové subkultury podezření, že se sebepoškozují z pouhé snahy zapadnout a připoutat k sobě pozornost, bývají odsuzováni a označováni za pozéry (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009). Rozlišit mezi tím, kdo se sebepoškozuje kvůli skutečným problémům, a tím, kdo tak činí ze snahy zapadnout, je téměř nemožné. Za normálních okolností, není možné zjistit skutečnou příčinu sebepoškozování, zda by se jedinec takto choval i v případě, že by se nepovažoval za člena subkultury emo.

Nezodpovězenou otázkou zůstává, zda subkultura utváří jedince, kteří se sebepoškozují, nebo zda jedinci, jejichž osobnostní rysy jsou v pozitivní korelaci se sebepoškozováním, či mají zkušenosti s tímto chováním, jsou těmito subkulturami přitahováni (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009).

Pokud nahlédneme do diskusních fór internetových stránek věnovaným emo stylu, pozornost je v nich věnována i tematice sebepoškozování. Emaři hovoří o vlastních zkušenostech se sebepoškozováním. Často však zdůrazňují, že jej neprovádí proto, že se považují za emaře, ale kvůli tomu, že mají problémy, s nimiž si sami nevědí rady. Měli bychom na tento fakt nahlížet jako na snahu hovořit otevřeně o tomto problému, který se mezi lidmi vyskytuje, a jako na tendenci odkrýt tabu a možnosti sdělit ostatním vnitřní utrpení, které sebepoškozující se jedinec prožívá.

Zde uvádím několik příkladů, kde příslušníci emo odpovídají na fóru na otázku, zdali se řežou, či nikoliv:

„No řežu se ale ne kvůli tomu že jsem emo. začal jsem s tím v době kdy jsem ještě nebyl ..... a udelal jsem to jenom 3x v tech situacích kdy sem prostě psychickou bolest musel "dorovnat" tou fyzickou.“ (uživatel Wachtar, www.emolife.cz)

„ano ale jen vnejhorších případech třeba kdiž se moji robiče hadají jen kvůli mě anebo kdiž sem opustila mou první lásku.“ (uživatelka Alexa, www.emolife.cz)

„Lidé, co Emo styl neznají a dostanou se na profily některých nových Emo girl, tak jsou zhnuseni. Myslí si, že je to jen o vzhledu, o depresích, o pozérství a o sebepoškozování! Když někomu řeknete, že posloucháte Emo kapely, tak se Vás většinou hned zeptá, jestli se taky řežete. Všechno se to děje jen kvůli fanouškům, kteří si přečtou nějaký blábol o sebepoškozování a začnou si kvůli tomu podřezávat žíly, jen aby byli ti opravdoví "EMO". Ale přitom je to blbost - o tomhle to vůbec není!!! To jsou jen fámy! Naopak většina Emo fanoušků dodržuje "straight edge" - takže nepijou alkohol, nekouří cigarety a jsou vegetariáni.“ (uživatel Bury, www.emolife.cz)

2.3.2 Seznam pravidel stylu emo

K obrazu, že každý emař se sebepoškozuje a alespoň jednou se pokusil o sebevraždu, přispělo zveřejnění falešného seznamu pravidel emo, který se objevil na českém internetu. Tento seznam obsahuje nejružnější pravidla. Nejvíce kontroverzní je však pravidlo číslo 41, které nabádá k pokusu o sebevraždu, a pravidlo 42, které doporučuje

sebepoškozování. Celý seznam pravidel je k přečtení v příloze číslo 4.

Na první pohled je zřejmé, že tato pravidla jsou spíše vtípem, který se emo stylu vysmívá. V této konkrétní podobě existují jen na území České republiky a příčinou pro jejich vznik byla nejspíše pomsta. „*Ta pravidla vznikla, alespoň podle výpovědi několika našich respondentů, jako taková pomsta jednoho ze starších punkerů, který nebyl přijat touto subkulturou velmi, dejme tomu, atraktivních, mladých dívek.*“ (KUŠKA, M. In: Víkend, TV Nova, 19. 4. 2011). Vzniku těchto pravidel se ujmula média a prezentovala jejich závaznost pro subkulturu emo. Samotní emaři se od těchto pravidel distancují. Ale to již nezabrání předsudkům a stereotypům¹⁵, které si díky tomu většinová společnost o emo vytvořila. Mnohdy je příslušnost k emo chápána jako příčina pro vznik sociálně patologických jevů, jako je sebepoškozování a sebevražedné chování. Toto chování se však vyskytovalo i před rozšířením emo stylu. Důkazem může být zpráva Českého statistického úřadu, která pravidelně analyzuje míru sebevražednosti v České republice. Ze statistik vyplývá, že míra sebevražednosti se snižuje, přičemž vrchol v počtu zemřelých na následek sebevraždy byl roku 1934 s počtem 4007 osob.¹⁶ Tato analýza však nezahrnuje pokusy o sebevraždu ani sebepoškozující se chování a zajímá se o respondenty celé věkové škály.

---

¹⁵ V textu je myšlen stereotyp sociální, často vzniká na základě předsudků a je to zjednodušená, rigidní představa o sobě, jiných osobách a sociálních skupinách. Umožňuje rychlou orientaci v sociálním prostředí, rychlé zpracování a uložení informací, ale za cenu jejich zkreslení (HARTL a HARTLOVÁ, 2000, s. 564).

¹⁶ Český statistický úřad, odkaz Sebevraždy v České republice – 2001 až 2005, zdroj WWW:

http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vysla_publicace_sebevrazdy_v_ceske_republice_2001_az_2005 16.4.2012, [cit. 5. 6. 2012].

Výzkum vedený K. Balcarem a M. Kuškou nepotvrdil souvislost mezi subkulturou emo a sebepoškozováním, a dále pak výzkum Aleny Černé a Davida Šmahela, taktéž neprokázal souvislost mezi sebepoškozováním a subkulturami emo a gothic. Byl však prokázán vliv virtuálního prostředí na vznik sebepoškozování jako copingové strategie. Tento fakt je důležitý zejména proto, že u subkultury emo je virtuální komunikace podstatná a téma sebepoškozování a míra otevřenosti v tomto tématu je velká. Může proto dojít k normalizaci tohoto maladaptivního chování na základě sdílení informací o něm (ČERNÁ a ŠMAHEL, 2009).

Dalším dopadem zmíněných pravidel emo je, že se stávají závazná pro nové, dorůstající emare, to znamená, že mnozí jedinci, kteří by se rádi stali součástí této subkultury, se domnívají, že zmíněná pravidla jsou skutečnou podmínkou. Z přirozené snahy zapadnout do nějaké referenční skupiny se nechávají pravidly inspirovat a vzniká riziko, že začnou s takto riskantním chováním v domnění, že je to pro členství v dané subkultuře žádoucí.

Na fórech vyvolává otázka pravidel emo bouřlivé reakce. Z níže uvedených reakcí, které jsou náhodně vybrané z diskuze, si můžeme utvořit vlastní náhled na to, jak jsou v subkultuře emo vnímána.

„achyo, emo nemá pravidla!“ (uživatel xXx.Denis.seQ.xXx, www.emosvet.cz)

„emo nemá pravidla stejně tak jako nemá pravidla punk, hip hop....je to jen hudební styl a stejně tak jako je každej člověk unikát stejně tak si každej ze stylu bere to svoje.....a jestli se ptáš jak to teda vzniklo tak podle mě tohle vymyslel buď nějaký emář kterého mrzelo co se z toho stylu díky puberťákům s patkou stává a tak si z toho prostě udělal srandu a nebo to napsal nějaký člověk z venčí který se zase řídí puberťákama co čtou bravo ale o emo ví prdku.“ (uživatelka Klery.Black.Widow, www.emosvet.cz)

„38. Tvař se, že znáš všechny Emo kapely a že jsi je poslouchal ještě než se staly známými; a taky 46. - nechápu - ať si kdo chce poslouchá co chce, podle mě je člověk daleko víc emo když říká co doopravdy poslouchá a když se nepřetváří, protože dělat ze sebe toho největšího borce je tak akorát styl hiphopu a ostatní věci, jako třeba oblíbené podřezávání žil sou taky blbost. Je pak dost smutný že kvůli tomuhle pak lidi berou emo jako psychopaty.“ (uživatel tomproc, www.emosvet.cz)

„Ty emo pravidla akorát vedou k dalším nadávkám a pozérům by mě zajímalo jakej idiot s epodle toho může řídit, vždyť je to fuckt ta největší blbost jakou mohl kdy někdo vymyslet!!!“ (uživatel Aony.Ice007, www.emosvet.cz)

3 Skupinová psychoterapie a svépomocné skupiny v souvislosti se subkulturou emo

3.1 Skupinová psychoterapie, svépomocné terapeutické skupiny a internetové svépomocné skupiny

Skupinová psychoterapie je typem psychoterapie, ve které dochází k interakci jednoho či dvou terapeutů se skupinou klientů. K interakci dochází i mezi klienty navzájem (HARTL, 1993, s. 173). Počet klientů se pohybuje od 8 až 12. Může být uzavřená, to znamená, že skupina má stále stejné složení členů až do ukončení léčebného procesu, a otevřená, kdy se složení členů obměňuje. Může se kombinovat s individuální psychoterapií, ale není to podmínkou.

Zvláštním typem skupinové psychoterapie jsou svépomocné skupiny. Jejich vznik datujeme do roku 1939, kdy vznikla svépomocná organizace Anonymních alkoholiků. Zpočátku měla tato skupina vzájemně si pomáhajících lidí téměř sto členů. Postupem času se rozšířila do mnoha zemí a počet jejích členů nadále rostl (MATOUŠEK, 2001). Rozšířilo se i spektrum zaměření svépomocných skupin na rozličné druhy problémů. Pomoc je jejich prostřednictvím poskytována například obětem domácího násilí, rozvedeným, obětem trestných činů a podobně. Šíře jejich působení a zaměření je skutečně rozsáhlá. Velkým pozitivem těchto skupin je, že jsou otevřené a přístupné těm, kteří prožívají problém, na který je skupina zaměřena, a poskytují jim psychickou podporu.

Více než polovina svépomocných skupin nějakým způsobem spolupracuje s odborným vedením, ale existují i skupiny fungující zcela bez spolupráce s odborníky. V tomto případě v roli odborníku

vystupují sami členové, jelikož mají zkušenost s daným tématem. Na rozdíl od skupinové psychoterapie se skupina bez vedení specialisty méně zaměřuje na „tady a teď“, je v nich méně interpretací zaměřených na osobnost, méně konfrontací a interpersonální učení v nich hraje daleko méně důležitou roli, než v terapeutických skupinách (YALOM, 2007). Přes některé odlišnosti ve svépomocných skupinách fungují obdobné léčebné faktory jako při skupinové psychoterapii. Za léčebné faktory považujeme členství ve skupině, emoční podporu, pomáhání jiným (altruismus), sebeprojevení, odreagování, konfrontaci, náhled a získání nových informací. Těmto faktorům se věnujeme v kapitole 4.

V souvislosti se subkulturou emo a svépomocnou skupinou se vyjádřil i K. Balcar a M. Kuška, kteří poukázali na skutečnost, že členové subkultury emo mezi sebou tvoří podpůrné, svépomocné komunity: *„Tyto společnosti fungují někdy dokonce jako takové podpůrné psychoterapeutické komunity. Nestydí se za emoce, přijímají lidi, kteří mají třeba i emoční problémy, a tímto se výrazně snaží odlišit od té soudobé společnosti, kde emoce nemají žádnou velkou váhu, kde jde o prospěch, o výkonnost, pevnost a sílu.“* (BALCAR, K. In: PORT. Česká televize, 4. 5. 2012). Emaři mezi sebou komunikují také prostřednictvím internetu, což bychom mohli přirovnat k internetové podpůrné skupině. Internetová komunikace skýtá pro klienty mnohé výhody, proto se tento způsob pomoci vyvíjí a získává si své členy.

Podpůrné skupiny na internetu mohou mít podobu synchronních, čili souběžných skupin, které probíhají v reálném čase, klient dostává okamžitou odpověď. Je to založeno na stejných principech jako chatování. Další formou jsou asynchronní, nesouběžné, skupiny, kde mezi zprávou a odpovědí je časová prodleva. Zprávy se objevují na nástěnce formou komentářů. Stejně jako u svépomocných skupin v reálném prostředí, mohou být internetové skupiny zcela bez vedení odborníků, nebo mohou být částečně, nebo zcela koordinovány. Jsou-

li vedeny, úkolem moderátora je koordinovat a vysvětlovat sdělení klientů způsobem, který co nejvíce zvyšuje terapeutické příležitosti a fungování skupiny (YALOM, 2007).

Na skutečnosti, že lze subkulturu emo přirovnat ke svépomocné terapeutické komunitě se podílí několik faktorů:

Prvním faktorem jsou ideály, myšlenky a postoje, které se pod slovem emo skrývají. Tyto myšlenky jsou obsaženy v kapitole 2, ale pro shrnutí stručně zdůrazněme následující: Emo je zejména o emocích. Vyjadřování celé škály emocí je pro jejich členy důležité a je-li nějaký člověk smutný, depresivní, nebo myšlenkově zaměstnán svým problémem, není za to odsuzován.

Dalším faktorem je věk členů emo subkultury. Období dospívání je charakterizováno vzdorem, snahou odlišit se od většiny a plněním vývojových úkolů, jako je hledání vlastní identity, rozvoj kariéry, navozování intimních vztahů. Dospívání je provázeno i stresem a mnohými smutky. V kombinaci s prvním faktorem, otevřenosti vůči vlastnímu emocionálnímu světu, vzniká větší ochota o těchto smutcích a problémech hovořit.

Dalším faktorem je skutečnost, že adolescenty je hojně využíván internet, i jako prostředí pro komunikaci. Podle Českého statistického úřadu patří mezi nejčastější uživatele internetu právě dospívající ve věku 16 až 24 let. V roce 2009 v České republice užívalo internet ke komunikaci 86 % z celkových 90 % uživatelů (ve věku 16 až 24 let).¹⁷ Internet proto zaujímá důležité postavení v komunikaci mezi členy emo. Je využíván zejména formou blogů, internetových stránek s možnostmi komentářů, diskusních fór a chatů. Virtuální komunikace má mnohá specifika, která ji odlišují od komunikace tváří v tvář, a proto je řazena jako další faktor. Svými

---

¹⁷ Český statistický úřad. 2012. Internet a komunikace [online]. [Cit. 21. 7. 2012] Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/internet_a_komunikace

specifiky například přispívá k otevřenosti ve sdělování, díky tomu uživatelé internetu otvírají osobní a citlivá témata, která by v kontaktu tváří v tvář byla jen obtížně sdělitelná.

3.2 Internetová komunikace

Internet se stal obrovským prostorem, který utváří další, virtuální, svět. Pomineme-li nepřehledné množství dat, které je v něm uloženo, slouží z velké části ke komunikaci mezi lidmi. Právě komunikace po internetu patří mezi jeho nejvyhledávanější služby. V roce 2009 k tomuto účelu užívalo internet 92 % uživatelů ve věku 16 až 74 let.¹⁸

Díky internetu zůstávají v kontaktu i ti lidé, kteří jsou od sebe fyzicky vzdáleni. Jeho prostřednictvím tedy dochází k zachování kontaktů, což je v době, kdy je časté cestování běžné, obrovskou výhodou. Zároveň dochází k překlenutí bariér nejenom fyzických, ale i sociálních. Systémy jsou otevřené a běžně dostupné, díky tomu dochází ke ztrátě hranic v hierarchii. Například v diskusních fórech, za přispění anonymity, má názor vysokoškolsky vzdělaného jedince, který zastává důležitou funkci v zaměstnání, stejnou platnost, jako názor ženy v domácnosti, nebo dělníka se základním vzděláním. V tomto prostředí se stírají hranice a jdou stranou i předsudky, jelikož o našem komunikačním partnerovi obvykle známe jen omezené informace, protože tyto informace jsou korigovány a upravovány naším partnerem podle toho, co nám o sobě chce sdělit. Nemůžeme jej ani soudit podle oblečení a barvy pleti. Skutečnost, že

---

¹⁸ Český statistický úřad. 2012. Internet a komunikace [online]. [Cit. 21. 7. 2012] Dostupné z WWW: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/internet_a_komunikace

nebudeme souzeni podle toho, jak vypadáme, může přispět k otevřenosti a určité uvolněnosti při komunikaci.

Anonymita je důležitým znakem internetové komunikace. Její odhalování si může jedinec řídit sám. Toto bychom mohli nazvat jako autonomně řízená anonymita, která dává prostor i ke střídání identit. V prostředí, kde nás nikdo nezná, můžeme zkoušet různá pojetí sebe samých, dokonce můžeme vystupovat v roli jiného pohlaví, uvést jiný věk, místo, kde žijeme a další. Je to prostor, kde si takzvaně můžeme vyzkoušet, jaké by to bylo být někým jiným. Paradoxně můžeme objevit naše skryté stránky, můžeme zjistit, jaké vystupování je nám nejbližší a vlastní. Zejména v období dospívání, kdy jedinec hledá svoji identitu, je virtuální prostředí místem, kde může zkoušet různé úrovně identity. Nevýhodou může být to, že si nikdy nemůžeme být jisti, s kým přesně komunikujeme, pokud neznáme daného jedince z reálného prostředí.

Dalším negativem mohou být prožitky rozštěpení osobnosti, zapříčiněné střídáním identit. S tím souvisí multiplicita, která představuje komunikaci s více lidmi zároveň. Například v chatu můžeme diskutovat s více lidmi zároveň, to může vést k oslovování a provokování různých „já“ člověka a tím ke střídání identit. Člověk je pak méně pozorný a každou komunikaci musí prožívat odlišně a chovat se v ní jinak (VYBÍRAL, 2009).

Na internetu můžeme zároveň řešit několik problémů najednou, s jedním komunikačním partnerem vtípkovat a s druhým mluvit zcela vážně o nějakém problému. To nám umožňuje efektivně využívat čas, komunikace se zrychluje, očekáváme okamžitou odpověď. Multiplicita je přínos pro aktivní a rychlé lidi, kteří odmítají čekat. Další výhodou může být to, že řeší-li jedinec nějaký problém, může dostat několik reakcí najednou. Problém může být nastíněn z mnoha úhlů. Tato skutečnost existuje i ve skupinové terapii. Jednotlivec dostává několik reakcí a tím může na danou situaci získat zcela jiný náhled.

Z bezprostřední komunikace jsme zvyklí, že dostáváme okamžitou odpověď, stejně jako v reálném prostředí, tak i na internetu může docházet k produkování nepromyšlených, unáhlených zpráv. Spěch může být znát na špatném slovosledu a různých překlepech, které jsou však tolerované a v internetové komunikaci se vyskytují. Vedle zmíněné pohotovosti a rychlosti sdělení existuje ještě další tendence. V internetové komunikaci jde o koexistenci dvou tendencí v rychlosti odpovědí. Na rozdíl od reálné komunikace si sami můžeme určit, kdy chceme psát a odpovídat, můžeme si danou věc promyslet, nechat uzrát, tím do sdělení vkládáme více z našeho vnitřního světa. Tento typ komunikace je asynchronní. Tím, že se odpověď někdy pozdrží, nebo nedostaví, může vznikat stres z nedokončeného procesu. Jediněc si pak klade otázky, zdali byla zpráva vůbec doručena, zdali je ignorován a proč. Dochází ke spekulacím a někdy i k nedorozuměním.

Existuje-li možnost promyslet si odpověď a dát si na čas, jsme ošizeni o bezprostřední reakci komunikačního partnera. Nemůžeme vidět spontánní reakci a pak můžeme celou situaci špatně odhadnout. To je nevýhodou při poskytování pomoci. Nelze odhadnout, v jakém rozpoložení je náš komunikátor, protože psané sdělení nemusí být pravdivé. Taktéž nemůžeme nikdy vyčíst, v jaké situaci jsme našeho komunikačního partnera zastihli, v jakém prostředí se nachází, zdali má dostatek času pro danou komunikaci, zda není zaneprázdněn jiným problémem anebo jestli je v psychické pohodě.

Ačkoli již existuje internetová komunikace, kde je zprostředkován zvuk a dokonce i obraz, stále je hojně využívána forma psaní. To s sebou nese ztrátu neverbální komunikace, která tvoří důležitou část celkové komunikace. Je vývojově starší, a ačkoli se mírně liší mezi národnostmi, výraz nejzákladnějších emocí je všem společný. Neverbální, čili mimoslovní, sdělení nese zhruba 80 % informace. Je to vše, co signalizujeme spolu se slovy, a tvoří slovní doprovod. Jsou to gesta, postoj těla, mimika (výraz tváře), haptika

(doteky), proxemika (zaujímání vzdálenosti vůči komunikačnímu partnerovi), tón hlasu, intonace, oblečení a podobně. Absence neverbální komunikace může být příčinou mnohého nedorozumění. I přes to, že vznikly určité způsoby, jak tento nedostatek alespoň částečně kompenzovat¹⁹, musí adresát co nejlépe a nejpřesněji formulovat svoje sdělení. Odpověď musí být srozumitelná, což vede k tomu, aby adresát sjednal jasno sám sobě. To může vést k hlubšímu přemýšlení nad daným problémem a urovnávání myšlenek.

Nejzjevnějším znakem virtuální komunikace je disinhibice. Rozumíme tím odložení zábran komunikátora. Je to uvolněná až neuměřená a extrémní odvázanost, která může vést až k porušování zákazů a tabu. Na jejím vzniku se podílí několik faktorů. Je to anonymita, ta podobně jako v davu chrání jedince před identifikací, člověk se cítí být neviditelným, protože není vidět, jak vypadá, jak se tváří. Neutralizace statusu (všichni se cítí být rovni), asynchronicita (možnost odsunuté reakce, promyšlení odpovědi) a solipsistická introjekce (VYBÍRAL, 2009).

Slovo solipsismus pochází z latinských slov *solus ipse*, což v překladu znamená „jen já sám“ a představuje filosofický směr. Základní myšlenkou tohoto směru je, že veškeré dění se odehrává jen v myslí jedince. Existuje pouze moje vědomí a nic jiného, svět je jen má vlastní představa.

Převedeme-li tuto myšlenku na prostředí v internetu, jedinci komunikující jeho prostřednictvím zažívají obdobné pocity. Komunikujeme-li s osobou, je to pouze prostřednictvím monitoru, proto se její zprávy mohou jevit jako hlas v naší hlavě. To plyne i z nedostatku podnětů okolo. Dochází k tomu, že vlastní představy o sobě a světě, naše zkušenosti projikujeme do dané osoby. Pak

---

¹⁹ K nahrazení neverbálního sdělení je využívána grafika, formou emotikonů (jinak smajlíků, jsou tvořeny skladbou grafických znamének a písmen), střídáním tučného písma, podtržením a podobně.

získáváme pocit, že druhého známe, že víme, s kým mluvíme. Přičemž zčásti komunikujeme sami se sebou, se svými očekáváními, přáními i sny.

Internetová komunikace se tak může ve velké míře přiblížit naší vnitřní mluvě, pro tu je typické, že v ní jsme uvolnění, jelikož se odehrává jen v naší hlavě, je pro nás bezpečná. Jako příklad vnitřní mluvy můžeme uvést fantazie o tom, jak hovoříme s nadřizeným, řešíme problém s nějakou osobou a podobně.

Z pocitu, že tato komunikace se odehrává v naší hlavě, pak plyne pocit uvolnění, kdy jsme mnohem otevřenější, než v reálném dialogu. Komunikace se stává intenzivnější a nezávaznější. V případě osobních potíží se stává virtuální prostředí daleko bezpečnější pro intimní svěřeni. Co by bylo v reálu obtížné, nebo dokonce nemožné sdělit, se v tomto prostředí otevírá mnohem snadněji. Příkladem nám mohou být právě diskusní fóra, kde zejména dospívající se svěřují s citlivými tématy, které se týkají vztahů, lásky, rodičů i školního kolektivu. V případě subkultury emo je tato skutečnost nepřehlédnutelná. Samotný fakt, že se můžeme někde svěřit, že někteří mají obdobný problém, že s námi o tom někdo diskutuje, přináší nemalou úlevu.

Příklady z diskusních fór subkultury emo, kde si můžeme povšimnout otevřenosti a svěřeni se s osobními tématy:

„Jak začít? No...když sem byla menší (asi 5. třída) , začaly se mi ostatní děti posmívat...Přiznávám, tehdy jsem byla trošku oplácaná :-D .. Přešla jsem na gympl a ze začátku na mě byli strašně milí, a proto jsem se tak trochu odblokovala.. Nedělá mi problém, začít se s kýmkoliv bavit...Jenže poslední dobou mě strašně moc kamarádů zradilo, ranilo, nebo se na mě vykašlali :-/ Zbyly mi jen dvě kámošky...ale u nich mám takové smíšené pocity... Ta jedna...chová se jako povrchní pipina...každého hned odsuzuje a to

mi vadí :-/ Ta druhá je zase taková...moc hlučná,vtipná a obecně jí mají všichni rádi :-P ...Já ale nejsem jako ani jedna z nich... často brečím protože prostě se s nimi necítím dobře :,-(Ony jsou ale jediné které mě mají aspon trochu rády :-/ Každý den se těším až zapnu PC a budu si psát s těmi lidmi kteří mě mají rádi a jsou stejní jako já...ale pořád mi chybí to obětí :,-(“ (uživatelka Pejushka, www.emosvet.cz).

„Preju smutni den,

Se svym klukem chodim uz dlouho(asi měsíc) a nikdy by mě nenapadlo, že by mě dokázal podvést z holkou!!!

Kdydyby ste to slyšeli, naslibovali jsme si lásku až za hrob a ted tohle ..... \'-(((

Mám chuť se zabít, už to dál nevydržím, zroutil se mi celý celučičkej svět :,-(

Uz sem nevyšel z domu 2 dny, promočil všechny kapesníky, co sem doma našel, ale ta neskutečná bolest je nezastavitelná.

Už je jenom jediná věc, kterou sem si neni jistej- kterou ruku si mám podřezat, aby to méne bolelo... dik za odpověď /,-(((:,-(:,-(:,-(:,-(:,-(:,-(“ (uživatel Darkman, www.emosvet.cz)

4 Terapeutické faktory a jejich výskyt na diskusních fórech subkultury emo

4.1 Členství ve skupině

Člověk je tvor sociální a projevuje se u něj potřeba náležet do nějaké skupiny, či společenství. Pokud se nepovažuje být součástí nějaké společnosti, objevují se u něj silné pocity izolace a frustrace. Důvodů, proč se nedokáže začlenit, může být mnoho, například stud, snížené sebevědomí, handicap, či odlišnost od většinové společnosti. Pocit samoty je pro člověka zničující. Izolovaný člověk taktéž může zažívat pocit výjimečnosti ve svých problémech, může se mu zdát, že takové problémy má jen on sám. V prostředí skupiny objevuje, že ostatní členové zažívají obdobné obavy, mají podobné problémy, což zvyšuje pocit sounáležitosti. Převedeme-li to do prostředí subkultury emo, zejména do diskusních fór, znamená to, že adolescenti (emaři) zažívající problémy, které jsou s jejich věkem spojené, se na tyto problémy necítí být sami. Ve věku dospívání se snižuje ochota sdělovat citlivá témata dospělým a zvyšuje se pocit, že mně nikdo nerozumí. Pokud však vidí, že lidé, se kterými se cítí být blízko díky stylu emo, mají podobné potíže a mohou o nich otevřeně hovořit, zvyšuje se ochota hovořit o vlastních problémech a snižuje se pocit, že jedinec musí zvládat problémy sám, bez pomoci.

Potřeba sounáležitosti je jak ve skupinové terapii, tak i při členství v subkultuře emo, naplněna. Emaři svým zjevem dávají jasně najevo, kam patří, jaká je jejich skupina, se kterou je pojí hudba, styl a ideály. Komunikace přes internet může pocit sounáležitosti podpořit, jelikož jedinci, který si není jistý sám sebou

v interpersonálních vztazích, toto prostředí vytváří prostor k otevřenějšímu a upřímnějšímu sebevyjádření. Díky tomu může navázat přátelství a dostatečně se projevit. Internet je proto snazší cestou, jak se začlenit do skupiny a hovořit o vlastních citlivých tématech v prostředí, které není svazující. Emo zase podporuje otevřené vyjadřování o svých prožitích a klade důraz na emocionální složku.

4.2 Emoční podpora

V terapii je pro vznik emoční podpory důležité bezpečí a prostředí, kde ostatní členové si navzájem naslouchají a snaží si porozumět. Přijímají se jako osobnosti, takoví, jací jsou. Toho by bylo stěží dosaženo bez odborného vedení, protože lidé podléhají antipatiím a předsudkům. V prostředí přesto tento zdánlivý pocit bezpečí existuje, protože zde existuje možnost řízeného odkrývání anonymity. Jedinec si sám určuje, jak bude vystupovat a sděluje jen to, co chce, aby ostatní věděli. Velká část pocitu bezpečí tedy tkví v anonymitě. Díky ní se členům subkultury emo na diskusních fórech či chatech otevírá možnost být v projevu otevřený a bez zábran. Spíše než bezpodmínečného přijetí se jim dostává reakcí, kde jsou obsaženy zkušenosti jiných lidí s daným problémem. Tím zaniká pocit výlučnosti. Mimo možnost svěžit se a předávat si informace a zkušenosti, je důležitý i fakt, že je dodávána naděje. Díky tomu, že jedinec vidí osudy ostatních emařů, že se jim například daný problém podařilo překonat, že zlomené srdce nakonec jednou přebolí, překonává se pocit, že situace je konečná a nejde změnit.

4.3 Altruismus

Dalším důležitým terapeutickým faktorem, který se projevuje jak ve skupinové terapii, tak i na diskusních fórech emářů, je altruismus. Jedinci totiž prospívá nejenom přijatá emoční podpora, ale i to, že sám pomáhá jiným. Doslova jedinec získává tím, že sám dává.

Člověk může mít pocit, že nemá ostatním co nabídnout, je demoralizován a v některých případech i příliš zaměřen na vlastní problém. Mimo skutečnost, že jedinec má možnost vidět, že i ostatní lidé mají problémy, pomáhá i to, že jedinec zjišťuje, že může být užitečný i ostatním svou radou, podporou, nápadem či náhledem na situaci. Tím je posilována sebedůvěra a překonávána přehnaná zaměřenost na sebe.

4.4 Sebeprojevení

Ve skupinové psychoterapii je klient podporován a vybízen k tomu, aby se plně projevil. Cílem je, aby otevřeně sděloval informace o sobě, skryté myšlenky, přání a zážitky. Jedinec tak aktivně zkoumá sám sebe. Sebeodhalení je v reálném prostředí obtížnější, protože jedinec může být bezprostředně odsouzen a ponížen. Riziko je spojeno i s tím, že nedostane emoční podporu. V prostředí skupiny, kde se klienti vzájemně podporují a naslouchají si, je sebeprojevení a sebeodhalení bezpečnější díky skupinové dynamice.

Na blozích či diskusních fórech se můžeme setkat s otevřeným sebeprojevením emářů. Strach, který provází sdělení citlivé osobní informace, je překonán díky možností anonymně komunikovat na internetu. Příklad uvádíme v kapitole 3.2.

4.5 Odreagování

Odreagováním je myšleno například projevení afektu, nadávání, pláč, agrese, vyjadřování pocitů křivdy a další. Jsou situace, kdy toto chování a projevení negativních emocí je nemožné a nevhodné. Důvodem k jejich potlačení může být i hrdost, stud, či neschopnost projevít emoce. Dojde-li k ventilaci negativních emocí, dostavuje se úleva a je snižována tenze. Odreagování je proto důležitou součástí v terapeutickém procesu. Existuje i v komunikaci mezi emaři. Ti prožívají emoce, hovoří o nich a mají možnost se o ně podělit. Utváří podpůrné prostředí, kde mohou ventilovat své pocity. Například v textech písní skupin emo je vyjadřován hněv a bolest. Odreagování (jinak ventilace emocí) si můžeme všimnout i na diskusních fórech emařů. Emoce jsou vyjadřovány jak slovně, tak i graficky formou emotikonů.

4.6 Konfrontace

Ke konfrontaci dochází i v běžné komunikaci. Označujeme tím reakci našeho komunikačního partnera na nás, na to jak vystupujeme, jak se chováme a jak na něj působíme. Přesto v běžné řeči nemusíme dostat upřímnou zpětnou vazbu. Komunikační partner se může přetvařovat a nedávat najevo, jak se v naší přítomnosti cítí. Důvody mohou být různé, například stud, strach z konfliktu, nevhodnost a další. V prostředí skupinové terapie je zpětná vazba přínosnější, protože vztahy jsou založeny na upřímnosti, rovnocennosti a důvěře.

Klient se tak může dozvědět více ze své slepé oblasti²⁰ a tím více poznat sám sebe.

Konfrontace existuje i u subkultury emo, zejména pak v internetové komunikaci. Pakliže poskytování upřímné zpětné vazby je ve skupinové terapii umožněno díky dynamice skupiny, na internetu k tomu přispívá specifikum této komunikace - disinhibice. Kombinace anonymity, rozvolněnosti a odvázanosti v komunikaci vede k větší upřímnosti a spontánnějším reakcím. Negativem je skutečnost, že zpětná vazba může být poskytnuta nešetrným způsobem, který může být pro emáře zraňující.

4.7 Náhled

Náhled vzniká za pomoci konfrontace. Zpětnou vazbou dochází k pochopení dříve neuvědomovaných souvislostí ve vlastní psychice a vztazích. Rozlišujeme náhled interpersonální a genetický. Náhled interpersonální je poznání, jak se klient svým vlastním chováním a prožíváním podílí na svých problémech a konfliktech. Náhled genetický znamená poznání neuvědomovaných příčin současných citů, chování a postojů. Příčiny mají kořeny ve vzdálenější osobní minulosti (KRATOCHVÍL, 2001). Náhled genetický je v prostředí subkultury emo méně pravděpodobný, jelikož si žádá podrobnou anamnézu a odborný přístup. Naopak náhled interpersonální je možný, protože dochází ke konfrontaci. Emař má možnost vidět reakce na svůj problém, dozvídá se názory ostatních a díky tomu může získat zcela nový pohled na situaci. Získáním náhledu může objevit nové souvislosti, které mohou pomoci při řešení problému.

---

²⁰ Slepá oblast představuje informace, které o jedinci vědí ostatní, ale on sám si je neuvědomuje.

4.8 Získávání nových informací

Jak ve skupinové terapii, tak i ve svépomocných skupinách klienti získávají nové informace. Informace se mohou týkat jejich společného problému (například u Anonymních alkoholiků, kde mají možnost dozvědět se více o alkoholismu, jeho průběhu a léčbě), tak i životních osudů ostatních klientů. Probíhá proces sociálního učení, protože člověk se učí nejenom z vlastních zkušeností, ale i ze zkušeností ostatních.

Emaři mezi sebou hovoří o problémech, které mají, proto mohou vidět osudy jiných. Mohou sledovat chyby ostatních a z nich se poučit. K tomu nemusí ani vyvíjet příliš velkou aktivitu, protože například postačí, když sledují diskuse na emo stránkách, nebo vnímají některé texty emo kapel.

4.9 Ukázka

Jako příklad výskytu terapeutických faktorů si můžeme uvést diskusi, která proběhla na fóru webové emo stránky (www.emosvet.cz). Diskuse se týkala hledání lásky, emaři vyjadřovali pocity frustrace z toho, že nemají partnera.

- uživatel XfuCkCoRe: „*ChCi Mit ZAsE Pro Co žiT_ NebAví mě Den Ode Dne BEjT Sám A čeKAt Až se NAsKytNe NšJAKá šaNcE x-(,*

- uživatel my.cro: *jo hochu (pokud jsi hoch xD) mě to taky nebaví :-D :D >:-(*

- uživatelka MaRtiNii.STAR.au: „bože.. jak muže člověk nemít roč žit. jernom proto že je sám.. takhle mladej :-/ 8-[“

- uživatel MraziCZek: „Láska je kurva, ae to uz davno wim...kui ni sem posledni tejdén na prazky :-(milovat a nebejt milován a koukat jak miluje jinyho, to dokáže divy i se mnou :,-(driv sme k sobe meli blýzko ale pak se to nejak posralo, uz nikdy vic, uz nechci zadnou holku :,-(co mam udelat aby si me znova zacla vsimat :,-(“

- uživatel kajdaj: „lidičky...neměňme se kvuli lidem který jsme milovali...sklamání je po téhle stránce šíleně moc...ale jak se říká "kdo si počká,ten se dočká"...kdybych měl vyprávět sám část svého příběhu...po pár předešlích vztazích mě už na všechno přecházela chuť...měl jsem pocit že už nemůžu dál...chodil jsem po škole jak tělo bez duše...a tak jsem takhle potkal holku...všichni ji říkali mája a mě hned na první pohled zaujmula...jen tiše seděla a četla knihu...i když třeba kolem byla zábava a živo...Prohodil jsem s ní pár slov...ale asi tak 2-3...nebyla moc komunikativní...byla jako já sklamaná láskou a toužící po člověku který by jí miloval celim srdcem...Po pár vějletech kdy jsem jí vytáhl do prahy jsme se dali do hromady...zrovna za 4 dny to bude půlrok co jsme spolu a říkám vám že užasnějšího člověka jsem v životě nepoznal...miloval jsem jí,miluju jí a milovat ji budu...Tak lidi nevzdávejte to a hledejte...na světě je určitě někdo kdo na vás čeká...protože s takovim užasnym protějškem kterej je skoro stejnej jako vy a s kterym si maximálně rozumíte jako já s májou...tak s nim vám bude tenhle hnusnej svět připadat o kapku lepší...a budete mít proč se těšit do dalšího dne...♥ ...ps:láska bolí ale když vám ten člověk a vi jemu dáte kus sebe...všchno je hned snažší :-) “

Uživateli XfuCkCoRe byl poskytnut prostor, aby sdělil příčinu svého trápení a dostalo se mu několik reakcí. Uživatel my.cro s ním

sdílel jeho problém, přičemž zdůraznil, že tento problém nemá jen XfuCkCoRe, čili se neliší od ostatních svých vrstevníků a není svým problémem výjimečný.

Uživatelka MaRtiNii.STAR.au svou reakcí poskytla náhled na danou situaci. Byla nastíněna skutečnost, že ve věku dospívání je legitimní nemít partnera a existují i jiné věci, pro které stojí za to žít.

Uživatel MraziCZek reagoval tím, že se svěřil se svým problémem, který se týkal stejného tématu, čímž mohl být snížen pocit výlučnosti a samoty uživatele XfuCkCoRe, ale i uživatele MraziCZek.

Uživatel kajdaj naznačil své negativní zkušenosti s láskou, ale taktéž zdůraznil zkušenosti pozitivní. Na základě své zkušenosti dodává ostatním emařům naději a nabádá je k většímu optimismu, taktéž měl prostor podělit se o své pozitivní pocity.

V této komunikaci se objevuje faktor „členství ve skupině“. Na diskusním fóru emaři tvoří skupinu lidí, kterou spojuje emo styl, jsou dospívající a mají obdobná trápení, existuje u nich ochota hovořit o svých emocích a tendence reagovat na další členy a reflektovat jejich zprávy či reagovat na ně podpůrně, například poskytnutím rady a naděje. To souvisí s dalším faktorem „poskytování informací“. Emaři si vzájemně vyměňují zkušenosti s daným tématem, dávají si rady se kterými další členové, buď souhlasí, nebo jim oponují. Dochází ke „konfrontaci“ a tím vzniká „náhled“ na danou situaci, což jsou další terapeutické faktory.

Ve sdělení uživatele MraziCZek si můžeme povšimnout dalších dvou faktorů, „sebeprojevení“ a „odreagování“. Uživatel popsal svůj problém a vyjádřil své emoce. Ve zprávě se objevují vulgarismy, což můžeme přičíst k odreagování bolesti, která je s danou situací spojena. V komunikaci se taktéž objevuje „altruismus“ a „emoční podpora“ ze strany uživatele kajdaj. V této ukázce se objevily

všechny výše popsané terapeutické faktory, které se objevují i ve skupinové terapii a svépomocných skupinách.

Závěr

Bakalářská práce se zabývá subkulturou emo, snaží se postihnout široké spektrum informací, které se jí týkají. Věnuje se jejímu vzniku, specifické vizualitě a dalším charakteristikám. Jako příklad charakteristik můžeme uvést pozitivní přístup k vyjadřování vlastních pocitů a emocí a specifické prezentování témat smrti, bolesti, sebepoškozování a smutku. Velká část pozornosti je věnována skutečnosti, že subkultura emo vykazuje rysy svépomocné terapeutické komunity. Snaha vytvořit podpůrné a pečující prostředí je charakteristikou psychoterapeutické pomoci, v subkultuře emo se toto prostředí utvořilo přirozeně. Je zajímavé zabývat se příčinami tohoto faktu a ptát se, co způsobuje skutečnost, že členové subkultury emo mezi sebou tvoří podpůrné prostředí.

Emo je subkulturou mládeže, tvoří ji jedinci ve věku 11 až 22 let. Období dospívání je charakterizováno snahou odlišit se od většiny, dochází k formování vlastní identity, jsou navazovány první intimní vztahy, dochází k prvním zklamáním v lásce i přátelství.

Důležitým pojítkem mezi členy emo, nazývanými emaři, je emo hudba, v níž se odráží stěžejní témata, která jsou aktuální a přitažlivá pro její posluchače. V rámci bakalářské práce byla uskutečněna analýza témat hudebních textů emo skupin. Ze zkoumaného vzorku textů písní náhodně vybraných emo kapel bylo zjištěno celkem sedm kategorií nejfrekventovanějších témat. Bylo zjištěno, že nejčastěji se texty věnují nenaplněné lásce, o které pojednávalo 49 % z celkového počtu písní, dále pak smrti, sebepoškozování, sebevraždám a bolesti. Další témata a jejich procentuální zastoupení je uvedeno v příloze č. 2.

Obdobná témata se vyskytují i na diskusních fórech internetových stránek věnovaných emo stylu, do nichž se emaři

zapojují a otevřeně hovoří o vlastních problémech. Těmto fórům byla věnována pozornost formou pročitání. V bakalářské práci jsou uvedeny diskuse, ve kterých se emaři otevřeně svěřují se svými problémy. Díky tématům hudebních textů emo hudby a tomu, že jsou emaři autentičtí v prožívání emocí a otevření ve svěřování se s problémy, můžeme získat představu o tom, jaké je dospívat v době pěstující kult úspěchu, krásy, zdraví a společenského postavení. Na dospívajícího je utvářen silný společenský tlak. Požadavkem je, aby se stal krásným, úspěšným a šťastným člověkem bez chyb a slabostí. Emaři naopak prezentují a komunikují i o tématech, které většinová společnost odsouvá do pozadí zájmu. Emo styl je charakteristický svým morbidním vzhledem, objevuje se v něm tematika smrti, bolesti a sebepoškozování. Emaři se nebrání poukázat i na negativní aspekty života a dovolí si nebýt za každých okolností šťastní. Tato tendence vede k autentičtějšímu a úplnějšímu prožívání reality.

Snaha být autentický, otevřeně hovořit o svých emocích, nepopírat problémy a vzájemně se podporovat v jejich řešení je důvod, proč můžeme o subkultuře emo konstatovat, že má rysy svépomocné terapeutické komunity. Mezi další příčiny, které k této skutečnosti přispívají, můžeme řadit způsob, jak mezi sebou emaři komunikují. Jejich podstatným komunikačním kanálem je internet. Internetová komunikace se liší od komunikace tváří v tvář. Mezi její specifika patří stírání hranic, anonymita, disinhibice a multiplicita, které přispívají ke snazšímu a otevřenějšímu svěřování se v prostředí internetu.

V práci se zabýváme zajímavým fenoménem, kdy emaři mezi sebou utváří podpůrné prostředí, kde druzí nejsou odsuzováni za to, že jsou smutní, nebo mají problémy. Mohou se svěřit s tím, co je trápí, aniž by se museli obávat, že je ostatní budou považovat za slabochy. Tvoří mezi sebou skupinu, kde je uspokojena potřeba někam náležet a je zde možnost svěřit se a legitimně prožívat neredukované spektrum emocí. V tomto prostředí emaři zjišťují, že

nejsou sami ve svých problémech, zejména je-li problém spojen s dospíváním, mohou vidět, že něco podobného zažívají i další členové. Vzájemně si poskytují informace, zkušenosti, dodávají si naději a jsou altruističtí. Je jim poskytnuta reflexe jejich chování. Tím, že se jedinci dostane několik reakcí najednou, zejména na diskusních fórech webových stránek věnovaných emo stylu, je problém nastíněn z několika úhlů a jedinec může získat zcela nový náhled na situaci, díky němuž pochopí nové souvislosti, které mohou přispět k řešení jeho problému.

Na diskusních fórech emařů jsou patrné terapeutické faktory, které se vyskytují jak ve skupinové psychoterapii, tak i ve svépomocných terapeutických skupinách, je to: členství ve skupině, získávání nových informací, náhled, konfrontace, altruismus, emoční podpora, sebeprojevení a odreagování.

V bakalářské práci uvádíme konkrétní příklady komunikace mezi emaři, které jsme analyzovali na vybraných diskusních fórech, a na kterých komentujeme terapeutické faktory a vysvětlujeme jejich účinky na členy, kteří se diskuse účastní. Podařilo se nám lépe porozumět subkultuře emo a tím i důvodům, na základě kterých můžeme konstatovat, že její členové mezi sebou tvoří komunity mající svépomocný terapeutický charakter. Stěžejní faktor přispívající k této skutečnosti je tvořen ideály, myšlenkami a postoji, které se pod slovem emo skrývají. Pro rekapitulaci shrňme následující: Emo je zejména o emocích. Vyjadřování celé škály emocí je pro jejich členy důležité a je-li nějaký člověk smutný, depresivní, nebo myšlenkově zaměstnán svým problémem, není za to odsouzen. Dalším faktorem je skutečnost, že pro komunikaci mezi emaři je podstatný internet, který svými specifiky přispívá k otevřenosti ve sdělování.

Bibliografie

[1] ATKINSON, R.L. *Psychologie*. Praha: Přel. Erik Herman; Miroslav Petržela; Dagmar Brejlová. 2.vyd. Portál, 2003. 751 s. ISBN 80-7178-640-3.

[2] BAILEY, B. Emo Music and Youth Culture. In STEINBERG, S.; PARMAR, P.; RICHARD, B. (Eds.). *Encyclopedia of Contemporary Youth Culture*. Westport: Greenwood Press, 2009, s. 338-344. ISBN 978-0313327162.

[3] BLACKMAN, S. Youth Subcultural Theory: A Critical Engagement with the Concept, its Origins and Politics, from the Chicago School to Postmodernism. *Journal of Youth Studies*. 2005, VIII, 1, 1-20. ISSN 1367-6261.

[4] CARR-GREGG, M. *Psychické problémy v dospívání*. Přel. Denisa Šmejkalová. Praha: Portál, 2012. 142 s. ISBN 978-80-262-0062-8.

[5] COREY, G.; COREY, M. S.; CALLANAN, P. aj. *Techniky a přístupy ve skupinové psychoterapii*. Přel. Dagmar Brejlová. Praha: Portál, 2006. 246 s. ISBN 80-7367-160-3.

[6] ČERNÁ, A.; ŠMAHEL, D. Sebepoškozování v adolescenci: kontext reálného versus virtuálního prostředí a subkultury Emo a Gothic. *E-psychologie* [online]. 2009, 3(4), 26-44 [cit. 23.3.2012]. ISSN 1802-8853. Dostupný z WWW: <https://e-psycholog.eu/pdf/cernaetal.pdf>.

[7] GEIST, B. *Psychologický slovník*. 2.vyd. Praha: Vodnář, 2000. 425 s. ISBN 80-86226-07-7.

- [8] GEIST, B. *Sociologický slovník*. Praha: Victoria Publishing, 1992. 647 s. ISBN 80-85605-28-7.
- [9] GIDDENS, A. *Důsledky modernity*. Přel. Karel Müller. 3.vyd. Praha: SLON, 2010. 158 s. ISBN 978-80-7419-035-3.
- [10] HARTL, P. *Psychologický slovník*. Praha: Budka, 1993. 297s. ISBN 80-90 15 49-0-5.
- [11] HARTL, P.; HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2000. 774 s. ISBN 80-7178-303-X.
- [12] HEIDER, D. Emo: generace smutných teenagerů. *Psychologie dnes*. 2008, XIV, 7-8, 40-44.
- [13] KLIMEŠ, L. *Slovník cizích slov*. 5.vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1994. 855 s. ISBN 80-04-26059-4.
- [14] KOCOURKOVÁ, J.; KOUTEK, J. *Sebevražedné chování*. 2.vyd. Praha: Portál, 2007. 127 s. ISBN 978-80-7367-349-9.
- [15] KRAMULOVÁ, D. Dospívání v emo stylu: srdce na dlani. *Psychologie dnes*. 2011, XVII, 1, 26-29.
- [16] KRATOCHVÍL, S. *Skupinová psychoterapie v praxi*. 2.vyd. Praha: Galén, 2001. 285 s. ISBN 80-7262-096-7.
- [17] LANGMEIER, J.; KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. 4.vyd. Praha: Grada, 2007. 368 s. ISBN 80-247-1284-9.

- [18] LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty: Úvahy o současném individualismu*. Přel. Helena Beguivinová. 2vyd. Praha: Prostor, 2003. 311 s. ISBN 80-7260-085-0.
- [19] MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001. 312 s. ISBN 80-7178-473-7.
- [20] MICHALČÁKOVÁ, R. *Strachy v období rané adolescence*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007. 149 s. ISBN 978-80-87029-15-2.
- [21] MOTSCHNIG, R; NYKL, L. *Komunikace zaměřená na člověka*. Přel. Jana Bílková. Praha: Grada, 2011. 172 s. ISBN 978-80-247-3612-9.
- [22] MURPHY, R. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Přel. Hana Červinková. Praha: Slon, 1998. 267 s. ISBN 80-85850-53-2.
- [23] PLATZNEROVÁ, A. *Sebepoškozování: Aktuální přehled diagnostiky, prevence a léčby*. Praha: Galén, 2009. 159 s. ISBN 978-80-7262-606-9.
- [24] *Pravda o emo. Tisková zpráva*. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií, 2010.
- [25] SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky*. Havlíčkův Brod: Grada, 2010. 288 s. ISBN 978-80-247-2907-7.
- [26] SOUKUP, V. *Přehled antropologických teorií kultury*. Praha: Portál, 2000. 229 s. ISBN 80-7178-328-5.

[27] ŠIMKŮ, J. *Globální subkultura emo na počátku 21. století a její transformace: Pražské reflexe (2002 – 2011)*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského. 2012. 86 s. Vedoucí: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

[28] URBAN, L. *Sociologie trochu jinak*. 2.vyd. Praha: Grada, 2011. 271 s. ISBN 978-80-247-3562-7.

[29] VYBÍRAL, Z. *Psychologie komunikace*. 2.vyd. Praha: Portál, 2009. 320 s. ISBN 978-80-7367-387-1.

[30] VYMĚTAL, J. *Úvod do psychoterapie*. 3.vyd. Praha: Grada, 2010. 288 s. ISBN 978-80-247-2667-0.

[31] YALOM, D. *Teorie a praxe skupinové psychoterapie*. Přel. Hana Drábková; Martin Hajný. 2.vyd. Praha: Portál, 2007. 648 s. ISBN 978-80-7367-304-8.

Internet

[1] Český statistický úřad. *Sebevraždy v České republice – 2001 až 2005* [online]. Rok vydání 2006 [cit. 5. 6. 2012].

Dostupný

z WWW:

http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/vysla_publicace_sebevrazdy_v_ceske_republice_2001_az_2005 16.4.2012

[2] Český statistický úřad. 2012. *Internet a komunikace* [online]. Rok vydání 2012 [cit. 21. 7. 2012].

Dostupný

z WWW:

http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/internet_a_komunikace

TV pořady

[1] Víkend, TV Nova, 19. 4. 2011 ve 21:30

[2] Port, Česká televize, 4. 5. 2012 v 16:25

[3] Zprávy FTV Prima, TV Prima, 26. 1. 2008

Stránky věnované emo stylu

<http://www.blackpink.xf.cz/>

<http://www.emopunkrock.estranky.cz>

<http://emosvet.cz/>

<http://emolife.cz/>

<http://www.emo-corner.com>

<http://emo.aceweb.cz/>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Image stylu emo

Příloha č. 2: Témata hudebních textů emo skupin

Příloha č. 3: Ukázka textů písní hudebního stylu emo

Příloha č. 4: Falešná pravidla emo

Příloha č. 1: Image stylu emo

Úprava vlasů - dívky

Úprava vlasů - chlapci

Oblečení – chlapci

Oblečení – dívky:

Líčení – dívky:

Líčení – chlapci:

Příloha č. 2: Témata hudebních textů emo skupin

Zkoumaný vzorek tvoří celkem 45 textů písní náhodně vybraných hudebních skupin emo stylu. Tyto skupiny jsou: Tokio Hotel, Escape Fatale, Cinema Bizzare, Black Veil Brides a Aiden.

Texty písní jsou dostupné na webové stránce www.karaoketexty.cz, kde je i jejich překlad do českého jazyka. Po ověření správnosti překladu, byly texty přečteny a byl vytvořen seznam opakujících se témat. Po utvoření sedmi základních témat, byla každému tématu náhodně přidělena barva. Touto barvou pak byly označeny pasáže v textech, které mu odpovídaly. Některé písně obsahovaly několik témat současně. Například hovořil-li text o nenaplněné lásce, líčena byla i bolest, která zklamání provázela. U každé písně pak bylo poznamenáno, jaká témata obsahovala. Následně byla spočítána frekvence výskytu konkrétního tématu. Pak byl proveden výpočet, kterým bylo zjištěno procentuální zastoupení konkrétního tématu v celkovém počtu textů.

Prostřednictvím rešerše těchto textů, můžeme nahlédnout, jaká témata jsou nejčastěji řešena a jaké je jejich procentuální zastoupení v daném vzorku. Díky tomu můžeme získat představu, čím se nejčastěji zabývají členové emo subkultury, jelikož hudba je jejím důležitým znakem. Mezi nejčastější témata patří nenaplněná láska, smrt, sebepoškozování, sebevraždy, bolest, vztahy, autenticita, vzdor a ostatní témata, které nebylo možné zařadit do výše zmíněných. V tabulce níže je rozepsáno procentuální zastoupení daných témat.

Kategorie	Procentuelní zastoupení
Nenaplněná láska	49 %
Smrt, sebepoškozování, sebevražda	36 %
Bolest	27 %
Vztahy	27 %
Autenticita	22 %
Vzdor	18 %
Ostatní	9 %

Kategorie **Nenaplněná láska** obsahuje milostnou tematiku. Většinou se jedná o neopětovanou lásku, o lásku, které je z nejrůznějších důvodů bráněno, o zlomené srdce, rozchody a zklamání. Hudební interpreti popisují prožitky, které se pojí s prožíváním zklamané lásky, nebo text písně přímo směřují milované osobě.

Smrt, sebepoškozování, sebevražda obsahuje zpovědi ze zkušeností se sebepoškozováním. Často jsou líčeny situace těsně před vykonáním sebevraždy. Objevuje se i zamyšlení nad smrtí, která je vnímána spíše jako vysvobození z neúnosné a bolestivé situace.

Kategorie **Bolest** obsahuje popis těch nejniternějších emocí, které provází životní situace, jež jsou spojovány nejčastěji s dospíváním. Bolestí je téměř vždy myšlena bolest psychická, nikoli fyzická.

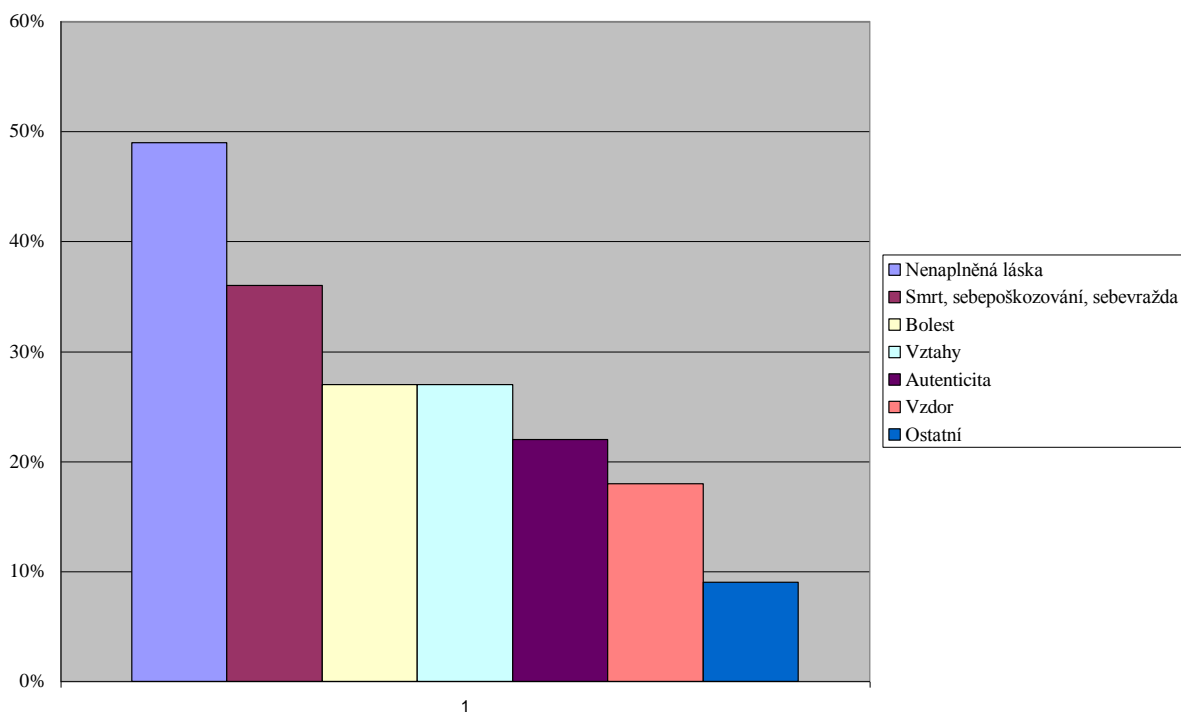
Vztahy jsou dalším důležitým tématem, které se vyskytuje v daných textech. Jedná se o vztahy mezi přáteli, s rodiči a rodinou a mezilidské.

V textech se často poukazuje na skutečnost, že jedinci je vnucována určitá životní cesta, bez ohledu na to, zda onen jedinec s touto cestou souhlasí, proto je vybízen k vlastní **autenticitě**. Hudební interpreti se často s hrdostí přiznávají k vlastní jedinečnosti, ba i podivnosti. V souvislosti s autenticitou se objevuje i **vzdor** proti

onomu vnucování a proti stádnosti. Tento vzdor je často projevován křikem a vybízením ke křiku.

V několika textech se objevila i jiná témata. Některá měla zaměření na mystiku či náboženství, u dalších bylo obtížné přesně určit, jaká je hlavní myšlenka a sdělení a nebylo možné je zařadit do výše zmíněných kategorií, proto byla zařazena do kategorie s názvem **Ostatní**.

Mezi témata, která byla dominantní, patří Nenaplněná láska a Smrt, sebepoškození, sebevražda. V grafu, který je uveden níže, můžeme názorně vidět zastoupení daných témat.

Příloha č. 3: Ukázka textů písní hudebního stylu emo

Black Veil Brides – Knives and Pens

Překlad:

Konečně sám, můžeme si sednout a bojovat
A já jsem ztratil veškerou víru v tohle zastření světla
Ale můžeme tady zůstat a změnit naši špatnou situaci
Jsme útok i přesto, navzdory tomu co je správné

Jeden poslední boj, pro tento večer.

Woah ...

Nože a péra tvoří naši situaci.

Proti svému srdci, končí dole v nedohlednu
Svědomy tě prosí abys dělal to co je správné
Každý den je to pořád stejný tupý nůž
Bodnout a ospravedlnit svou hrdost

Jeden poslední boj, pro tento večer.

Woah ...

Nože a péra tvoří naši situaci.

Woah...

A já nemůžu pokračovat bez tvé lásky, ztratila ses, nikdy si se
nedržela.

Snažili jsme se ven z nejlepšího... zhasne světlo,
zhasne světlo.

Jeden poslední boj, pro tento večer.

Woah ...

Nože a péra tvoří naši situaci.

Woah...

A já nemůžu pokračovat bez tvé lásky, ztratila ses, nikdy si se

nedržela.

Snažili jsme se ven z nejlepšího... zhasne světlo,
zhasne světlo.

My Chemical Romance – Death!

Překlad:

A když Ti přestane bít srdce,
Budu zvědavý..
Dosáhla jsi toho co si zasloužíš?
Konec tvého života

A jestli se dostaneš do nebe,
budu na tebe čekat, lásko.
Dosáhla si toho co si zasloužíš?
Konec, a jestli tvůj život nebude čekat.
Pak tvé srdce nemůže přežít tohle.

Slyšelas noviny, že si mrtvá.
Nikdo o tom nemůže říct nic moc hezkýho
Myslím si, že oni tě stejně neměli moc rádi,
Oh, vemte mně z nemocniční postele.
Nebyli by jste tak hodní?
To není přesně to, cos plánovala.
A nebylo by to skvělé, když
Jsme mrtví

Mrtví.

Tak málomluvná a oh, tak háklivá
Nikdy ses nezamilovala
Dosáhla jsi toho co si zasloužíš?

Konec tvého života

A jestli se dostaneš do nebe,
budu na tebe čekat, lásko.
Dosáhla si toho co si zasloužíš?
Konec, a jestli tvůj život nebude čekat
Pak tvé srdce nemůže přežít tohle.

Slyšelas noviny, že si mrtvá.
Nikdo o tom nemůže říct nic moc hezkýho
Myslím si, že oni tě stejně neměli moc rádi,
Oh, vemte mně z nemocniční postele.
Nebyli by jste tak hodní
A vzali pistoli do ruky?
A nebylo by to skvělé, když
Jsme mrtví

A v mém poctivém pozorování
Během téhle operace
Našli komplikaci v tvém srdci
Buď sbohem
Protože teď máš
Možná dva týdny života
To je maximum z tebe co můžeš dát?

la-la-la-la !

Oh, k
a Jestli není život jenom vtip
Tak proč se smějeme??
Není jen vtip
Tak proč se smějeme??
Není jen vtip
Tak proč se smějeme??

Není jen vtip
Pak proč jsem mrtvý?
mrtvý!!

Příloha č. 4: Falešná pravidla emo

1. Buď pravý
2. Buď homosexuál
3. Když nejsi homosexuál buď bisexuál
4. Když nejsi ani jedno, předstírej to
5. Používej oční linky
6. Používej oční stíny
7. Obarvi se na černo
8. Obarvi se na blond (platinová nebo co nejvíc světlá)
9. Můžeš to i kombinovat - růžová, červená, fialová
10. Musíš mít ofinu, která ti sahá nejmíň do půlky tváře
11. Stále se tvař smutně
12. Když jdeš po ulici, koukej do země
13. Plač při každé možnosti za všech okolností (co nejvíc)
14. Noste proužkované ponožky
15. Mikiny jsou povoleny jenom s kapucí (černé, růžové, proužkované)
16. Kup si alespoň jedno tričko s Jackem Skellingtnem a tvař se, že je to tvůj největší idol
17. Snaž se vypadat co nejvíc americky
18. Dej si piercing na následující místa: dolní ret (obě strany), nos, obočí, bradavka, pupek... nejlepší je, když ho budeš mít všude, ale když ti to rodiče nedovolí dej si alespoň rty. Když ti budou nadávat, vyjádři svoje pocity... viz 13.
19. Doma se večer namaluj a obleč a nafot' minimálně 60 fotek v koupelně tak, aby za tebou byla vidět záchodová mísa a na stěnách by měly být kachličky (ne sádrokartón). Musíš se fotit sám. Potom všechny uveřejni na VampireFreaks nebo MySpace
20. Minimálně na 5 fotkách předstírej že pláčeš
21. Mladší sestře seber všechny její trička a nos je pravidelně ven

22. Obuté můžeš mít jen číny, nebo sk8ové boty. Nejlepší je když máš růžové Konversy. Děvčata mají při teplotě nad 28°C povolené žabky (černé, růžové, červené nebo proužkované)
23. Děvčata musí mít v hlavě plastovou nebo látkovou čelenku, mašli z umělé hmoty nebo nějaké dětské sponky
24. Vždy je potřeba mít jeden gel, tužidlo a lak na vlasy vždy v zásobě
25. Váš nick kdekoliv musí obsahovat Emo (např: emoGIRL, emoBOY, e.m.oKid atd. atd. atd...)
26. Používej emo gramatiku když si píšeš na chatu nebo kdekoliv
27. Místo J piš Y
28. Místo V piš W
29. Místo CO piš CWO
30. Za každým T piš H i když to nedává smysl nebo se to nehodí
31. Místo CH piš X
32. Tvař se, že tak píšeš odjakživa
33. Vytvoř si blog, který bude jen o Emo
34. Zveřejni na něm fotky cizích kluků a dívek stažených z VF
35. Nos trička a mikiny značky Hurley
36. Místo ježíííš používej ježííín
37. Říkej, že tvoje náboženství je Emo a mezi tvoje záliby patří Emo a "cutting my wrist" (řezání zápěstí)
38. Tvař se, že znáš všechny Emo kapely a že jsi je poslouchal ještě než se staly známými
39. Nauč se přesvědčivě říkat frázi: "Já vyjadřuji své pocity"
40. Kup si podkolenky, opasek, kšiltovku a náramek se vzorem šachovnice
41. Aspoň jednou se pokus o sebevraždu (nepřežen to aby se nestalo, že zemřeš!!!) povolený způsob je podřezání žil... jiné nepřichází v úvahu
42. Řež si něčím ostrým do ruky v místě, kde máš náramky, ale

- nesnaž se nějak moc, aby ti zakrývaly jizvy
43. Piš smutné básně o čemkoliv, například o Emo chalpcích z VF
  44. Nos kšiltovky sk8 značek, sk8 trička a všechno co souvisí se sk8em
  45. Máš zlomené srdce za každých okolností
  46. Poslouchej My chemical romance, From frist to last, Hawthorne heights, JAMISONPARKER, Blink 182, Awa, Fall out boy, Senses fail
  47. Při elektronické komunikaci používej co nejvíc Emo ikonek
  48. Místo hahahaha piš spíš hhhh
  49. Pravidlo č 13..... 2x si stříkni do očí repelent a myslí na děti v Africe
  50. Holky se snaž sbalit tím, že jim budeš říkat že jsi gay a že máš krásného přítele
  51. Potom řekni, že "ona" je ta nejkrásnější žena, kterou jsi kdy potkal
  52. Tvař se, že se kvůli ní s ním rozejdeš
  53. Když se fotíš a netrefíš si foťákem hlavu, tvař se, že tak to mělo být... protože to je Emo
  54. Všechny kapely co posloucháš musí mít toho stejného stylistu
  55. Jako životní cíl si dej něco co je dopředu jasně nesplnitelné... když budeš mít nesplnitelný sen budeš na lidi působit víc Emo
  56. Každý týden se foť a dávej si na profily, MS, VF... stále aktuální fotku
  57. Všude, kde to lidi vidí piš "comment my new pics"
  58. Samozřejmě nezapomeň na pravidlo číslo 13.

Dostupné z WWW: <http://www.proemo.estranky.cz/>, [cit. 17. 8. 2012].

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno a příjmení autora/ky: Jana Maierová

Studijní program: Sociální politika a sociální práce

Studijní obor: Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii

Název práce: Subkultura emo a většinová společnost v kontextu skupinové psychoterapie

Počet stran (bez příloh): 70

Celkový počet stran příloh: 15

Počet titulů české literatury a pramenů: 29

Počet titulů zahraniční literatury a pramenů: 2

Počet internetových odkazů: 2

Počet TV pořadů: 3

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kuška, Ph.D.

Rok dokončení práce: 2012

**Posudek vedoucího/oponenta bakalářské/diplomové práce
na Pražské vysoké škole psychosociálních studií**

Jméno a příjmení studenta/-tky: **Jana Maierová**

Obor studia: **Sociální práce se zaměřením na komunikaci a aplikovanou psychoterapii**

Název práce: **Subkultura emo a většinová společnost v kontextu
skupinové psychoterapie**

Vedoucí/oponent práce: **PhDr. Martin Kuška, Ph.D.**

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): **70**

Počet stránek příloh: **15**

Počet titulů v seznamu literatury: **36**

0**	1	2	3	4
-----	---	---	---	---

Výběr tématu

Závažnost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Oborová přílehavost tématu

	X			
--	---	--	--	--

Originalita tématu a jeho zpracování

		X		
--	--	---	--	--

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (respektování pravopisné normy, stylistické vyjadřování, zvládnutí odborné terminologie)

			X	
--	--	--	---	--

Práce s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení norem pro citace, cizojazyčná literatura)

		X		
--	--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

			X	
--	--	--	---	--

Metody práce

Vhodnost a úroveň použitých metod

			X	
--	--	--	---	--

Využití výzkumných empirických metod

			X	
--	--	--	---	--

Využití praktických zkušeností

X				
---	--	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce)

		X		
--	--	---	--	--

Naplnění cílů práce

			X	
--	--	--	---	--

Vyváženost teoretické a praktické části
v daném tématu

		X		
--	--	---	--	--

** 0 – nehodnoceno; 1 – výborně; 2 – velmi dobře; 3 – dobře; 4 – neprospěl/a

Návaznost kapitol a subkapitol

	X			
--	---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

				X
--	--	--	--	---

Vhodnost prezentace závěrů práce (publikace, referáty, apod.)

			X	
--	--	--	---	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

- 1) Pokud by autorka realizovala empirické šetření přímo mezi příznivci subkultury emo, na jaké otázky by se jich ptala, aby porozuměla příčinám, proč tato subkultura vykazuje rysy svépomocné terapeutické skupiny? (stačí návrh max. 5 otázek)
- 2) Jaký osobní vztah má autorka k dané subkultuře? Případně, má ona sama blízko k některé jiné subkultuře nebo (hudebnímu/módnímu/životnímu atd.) stylu?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Předkládaná bakalářská práce představuje 2. pokus autorky zpracovat téma subkultury emo v zajímavém a pro obor studia relevantním kontextu. Vážím si toho, že i přes můj a oponentův loňský nedoporučující posudek autorka vytrvala v úsilí svou práci dotáhnout, resp. zcela přepracovat. Jako vedoucí práce jsem vytrval i já a po cca 7 rozsáhlých konzultacích, desítkách vyměněných mailů a několika desítkách hodin strávených postupným, i opakovaným připomínkovaním vznikajícího (únor – srpen) textu mohu nyní konstatovat, že výsledek splňuje požadavky na tento typ prací kladené.

Jako vedoucí práce jsem ale bohužel nucen konstatovat, že nejedna připomínka, ať už faktická nebo stylistická, zůstala nezpracovaná. Výroky, jako „Tento způsob života je určen vzorci chování, které směřují k očekávání a přesvědčení, které vedou ke vzniku dalších vzorců chování“ (s. 13) ve finální verzi opravdu nemusely být.

Naopak, pochvalu si zaslouží řešerše vybraných tuzemských internetových diskusních fór subkultury emo a realizace dílčí analýzy textů skladeb interpretů subkulturou oblíbených.

Doporučení k obhajobě: doporučuji/~~nedoporučuji~~*

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře až dobře, dle výsledku obhajoby

Datum, podpis: 14. září 2012

*
nehodící se, škrtněte

Oponentský posudek bakalářské práce

Autorka: **Jana Maierová**

Název práce: **„Subkultura emo a většinová společnost v kontextu skupinové psychoterapie“**

Vedoucí práce: PhDr. Martin Kuška, PhD.

Oponentka: Mgr. Magdalena Koťová

Akademický rok: 2011/2012

Bakalářská práce Jany Maierové se zabývá tématem subkultury emo, jejími charakteristikami a vztahem k většinové společnosti. Autorka se pokouší poukázat na skutečnost, že v komunikačních vzorcích příslušníků subkultury lze vysledovat jisté rysy shodné s těmi, jež vykazuje skupinová psychoterapie. V „empirické části“ práce analyzuje za tímto účelem diskusní fóra emo.

Oceňuji zejména snahu autorky pojednat vybranou subkulturu v širším kontextu, tj. společnosti tzv. západního světa, kultury atp. Pozitivní je též ta skutečnost, že se autorka snaží popsat emo za pomoci značného množství atributů subkultury. Uvítala bych pouze, kdyby tak častěji činila pomocí hlubší analýzy jednotlivých jevů, ne jen pouze jejich popisem (místy se to autorce daří, například poukazem na tu skutečnost, že subkultury často odkrývají skryté aspekty kultury majoritní).

Jazyk práce je vcelku kultivovaný, místy se vyskytují drobnější nedostatky: chybějící či nadbytečné čárky, častý problém se skloňováním (typicky „pravidla, které jsou utvářeny“), opakování slov. Autorka se často uchyluje k poměrně nešťastné praxi psaní neúměrně dlouhých odstavců (kap. 1.2.2, 1.2.4).

Oceňuji srozumitelný způsob psaní, text je poměrně čtivý, místy však možná příliš jednoduchý, uvítala bych sofistikovanější pohled (například vymezení kultury, adolescence atp.). V textu práce lze najít dle mého názoru mnoho zcela postradatelných a velmi jednoduchých pasáží, považuji například za zbytečné tematizovat, co to vlastně je internet. Autorka by možná mohla častěji předpokládat implicitní znalost věci, nedočítali bychom se pak svého druhu banality typu „internet slouží ke komunikaci mezi lidmi“, „pozitivní je, že jsou lidé jeho prostřednictvím v kontaktu“ (parafráze autorky posudku).

Celkově příliš nerozumím zařazení některých kapitol ve stávající podobě (tj. velmi obsáhlé, obsahově jednodušší) do textu (podkapitola 3.2 pojednávající o internetu, kapitoly týkající se kultury, text pojednávající o úrovních pohledu na subkulturu s touto teorií není nadále pracováno, je pouze nastíněna bez vysvětlení účelu atd.). Uvítala bych, kdyby autorka zpracovala jednotlivé kapitoly čistě ve vztahu k hlavnímu tématu práce. Často se též v textu práce dočítáme stejné poznatky na mnoha místech (co to je subkultura emo, jak na ni nahlíží společnost...).

Za největší nedostatek práce považuji zcela chybějící popis metodiky analýzy dat, na jejichž základě vymezuje autorka aspekty komunikace na internetových fórech a přirovnává je k aspektům psychoterapeutických skupin (jinak oceňuji nápad a považuji ho za nosný). K metodologii „empirické části“ práce autorka jen v závěru lakonicky dodává, že diskusním fórům „byla věnována pozornost formou pročitání“. Zcela chybí diskuse. Práce se zdroji je adekvátní, seznam literatury zcela dostačující.

Závěrem: Práci připouštím k obhajobě.

Navrhovaná hodnocení: velmi dobře.

V Praze, dne 11. 9. 2012

Mgr. Magdalena Koťová